

V 30 dneh 30 števil

4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku
6 strani ob delavnikih
8 strani ob nedeljah
za borih
12 dinarjev mesečno

nudi v Sloveniji samo
„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
12 Din, za inozemstvo 20 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069 Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2290. Celje, Prešernova 6/I

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855. - Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2290. Celje, Prešernova 6/I

Današnja številka vsebuje:

Usodne dileme
Severna armada je zmagala
Nova železnica št. Janž—
—Sevnica
Devalvacija v ČSR
Zagonetna ljubezenska tragedija

Št. 155 Izhaja vsak dan

V Ljubljani v četrtek, dne 3. oktobra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Usodne dileme

Nočemo pretiravati: V povojni dobi je svet že večkrat zašel v položaj, da je mir visel samo še na tenki, zelo tenki nitki. Več ali manj lokalni spori, nespornosti in tudi dejanski spopadi pa se do zdaj vendarle niso razširili v splošno anarhijo, niso se spremenili v novo klanje, podobno onemu, ki ga je svet pustil za seboj l. 1918., tedaj z upanjem, da se kaj takega nikdar več ne povrne. Ustanovitev DN je to upanje spremenila celo v trdno prepričanje, da se ob budnem čuvanju ženevske ustanove to zares ne bo več zgodilo. Zanositi pacifisti so se predajali iluzijam o trajnem, večnem svetovnem miru... Prepričanje je postalo vera, evangelijski tisočev in tisočev, ki so se na krvavih skušnjah svetovne vojne zazrili v boljše, neskaljeno bodočnost, ki v njej meč ne bo več edini sodnik... V elastičnem okviru zidealizirane povojne mednarodne organizacije je bilo dovolj prostora tudi za te iluzije. A, žal, svet ne sestoji samo iz pacifistov.

V povojni mednarodni družbi, ki navidezno še vedno sloni na načelih, osvobodnih l. 1919., je vse polno temnih elementov, ki špekulirajo z mednarodno anarhijo. Tudi če bi bila ženevska ustanova najidealnejša mednarodna organizacija, ki bi zares odgovarjala vsem težnjam povojnih pacifistov, bi bila njena borba proti takim anarhističnim mednarodnim silam, kakor so se pojavile v zadnjem času, nadvse težka. Alternativa sedanjega mednarodnega položaja — z DN ali v splošni kaos, ki mu kontur niti označiti še ni mogoče — samo potrjuje tezo o neprestani borbi med statičnimi in dinamičnimi silami v svetu.

DN bi se po svoji osnovni zamisli moralo uveljaviti kot univerzalna pacifistična organizacija. Vse njegove članice bi se morale razorožiti, teritorialne zahteve pa bi se morale mirno reševati. Vsak neizjavni napadalec, ki bi svojevoljno kršil mednarodne obveznosti in pravila, bi se moral že vnaprej pripraviti na težko borbo s strnjeno opozicijo vseh držav-članic DN, kar bi idealno pomenilo — z vsem svetom. Ta bi se takemu avanturističnemu početju poedinca složno in takoj upr. In še nekaj: pogubonosna tajna diplomacija bi se morala enkrat za vselej umakniti javni razpravi o vsaki, pa še tako kočljivi mednarodni zadevi.

To bi bil (in mnogim je bil) — ideal. Ta ideal pa je dan za dnem doživljal nove udarce. Razorožitvena konferenca ni uspela. Mnogih usodnih konfliktov DN ni moglo preprečiti. Mandžurska afeta, izstop Japonske, izstop Nemčije — vse to je odvzelo ženevski ustanovi vso nekdanjo veličino, obenem pa tudi vso nekdanjo privlačnost za široke mednarodne mase. Zaupanje v ženevski forum je tako upadalo prav tedaj, ko bi bilo moralo DN pokazati največ energije.

Tajna diplomacija ni morda nikdar tako procvitala kot danes. V samih kuluarjih DN je bilo do zdaj sprejetih več pomembnih sklepov ko v sejnih dvoranah... In kaj naj rečemo o skrivnostnih poletih diplomatov iz prestolnice v prestolnico, ki so prav zdaj tako v modi! Nima-li spričo takega razvoja dogodkov prav znani francoski publicist Pertinax, ki je pred dnevi v »Echo de Paris« zapisal, da bi v sedanji situaciji bilo še najboljšje, če bi se svet spet zatekel k predvojni politiki generalnih štabov in s tem k politiki vojaških zvez. Bilo bi to vsaj moško, bilo bi to odkrito, v primeru konflikta bi pa obenem nekaj zaleglo, ker bi »neizjavni napadalec« že vnaprej lahko računal s konkretno silo svojih nasprotnikov, ne pa s hipotetičnimi in abstraktnimi sankcijami DN, ki jih svet do zdaj še ni preizkusil.

Ženevskih sankcij se do zdaj še nihče ni ustrašil: Japonska je šla mimo njih, Nemčija je šla mimo njih... In kdo more z gotovostjo zanikati, da ne bo šla mimo njih tudi Italija v sedanjem konfliktu? Vse to pa samo potrjuje tezo o absolutni nemoči ženevske institucije kot kolektiva. Ženevski postopek je do zdaj samo podžigal anarhistične sile v svetu. Ženeva je vselej intervenirala, ko je bilo že prepozno.

Tega se danes Angleži v polni meri zavedajo. Od nekdanjega DN je ostal samo še skelet. DN je pred usodno dilemo: Ali pride do popolne izvedbe sankcij tudi v tem primeru, ali pa si DN sam za vselej podpisuje smrtno obsodbo? Ali triumfira ženevski pakt, ali pa triumfira mednarodna anarhija?

Prvo si žele vsi iskreni prijatelji miru, drugega pa bi se veselil posebno Hitler, ker bi bile z uničenjem ženevske institucije končno uresničene njegove sanje... Odločala bi samo še pest in toso Nemci že močno stisnili...

Pariz in London pred odločitvijo**Nevarnost evropskih zapletljajev**

V Parizu zahtevajo konkretno sodelovanje generalnih štabov — Tudi USA za sankcije — Kako se bodo razvijali dogodki

Pariz, 2. oktobra. r. Kakor se je izvedelo, se francoska vlada sestane brzkone v petek, da definitivno odloči o svojem stališču glede angleških predlogov, odnosno o sodelovanju francoske vojne mornarice na Sredozemskem morju z angleško.

Pariz, 2. oktobra. Agencija Havas poroča: Današnji listi se mnogo bavijo z angleško in francosko noto ter takoj spočetka poudarjajo, da francoska vlada še ni odgovorila na angleški odgovor in niti ni zavzela definitivnega stališča glede zahtevanega sodelovanja francoske vojne mornarice z angleško. V glavnem se listi strinjajo v tem, da bo francoski odgovor skoraj gotovo pozitiven, toda angleška vlada bo morala še bolj popustiti v svoji rezerviranosti glede vprašanj, ki so važna za Francijo.

Francozi v zagati

Angleški načrti zahtevajo resen premislek in temeljito proučitev od vseh poklicanih francoskih strokovnjakov in politikov in celokupne francoske vlade. Ne sme se pozabiti, da francoski odgovor na angleške zahteve lahko postane usoden za francoske prijateljske odnose napram drugim državam.

Treba je že stvarno računati z možnostjo evropskih vojnih zapletljajev, ki bi jih lahko izzvala vojna v Vzhodni Afriki. Izvajanje sankcij bi vsekakor mnogo oviralo

vzdrževanje italijanske vojske v Somaliji in Eritreji, toda Italija je že povsem odločno izjavila, da bi se vsakdo, ki bi pričel izvajati kakšne sankcije, pričel prav nevarno igrati z ognjem. V takih okoliščinah je pač naravno, da zahteva Pariz, preden odgovori Londonu na tako usodne zahteve, zadostne garancije za lokaliziranje vojne na Vzhodno Afriko.

Popolno vojaško sodelovanje

Francosko stališče se je doslej vselej ravnalo po paktu DN. Tretji odstavek 16. člena tega pakta sili Francijo sprejeti angleški poziv za primer, če bi Italija napadla Anglijo. Francosko-angleško sodelovanje pa ne sme ostati omejeno na sredozemsko pomorsko akcijo, ker je izključeno, da bi se eventualni spopadi omejili samo na sredozemski bazen. Potrebno je popolno vojaško sodelovanje obeh držav, delne improvizacije v nobenem primeru ne morejo zadoščati. Samo s trajnim in sistematskim sodelovanjem francoskega in angleškega glavnega generalnega štaba je mogoče doseči rezultate, ki bodo odločali o vojni in miru.

Današnji »Jour« pa pravi v svojem uvodniku, da mora ostati Francija nevtralna. Sankcije bi bile brez pomena za spor v Vzhodni Afriki, nevarne pa za francosko politiko. Če ostane Francija nevtralna, se bo vojna omejila na Vzhodno Afriko, drugače se lahko razširi tudi na Evropo.

London pritiska

London, 2. oktobra. n. V nekem poročilu iz Rima kritizira agencija Reuter italijansko propagando, ki skuša podtakniti Veliki Britaniji egoistične interese v Abesiniji. Gotovo pa je, da bo britanska vlada postavila vse svoje sile, da s pomočjo DN čimprej napravi konec italijansko-abesinjski vojni. Če se angleški vladi očita, da je bila v mandžurskem sporu tako zelo popustljiva, tedaj je treba vedeti, da DN v Mandžuriji ni moglo ničesar storiti brez ruskega ali ameriškega sodelovanja. V primeru italijansko-abesinjskega spora pa se lahko posluži sodelovanja svojih lastnih članic.

Prej napad, potem sankcije

»Morning Post« ugotavlja v svojem uvodniku, da še vedno niso mogoče preventivne odredbe, zaradi česar je angleška vlada prisiljena počakati, da Italija prične s svojim napadom. S tem bi se samo sebe kvalificirala za napadalcem in vsaka država, ki je članica DN bi bila po paktu DN prisiljena sodelovati pri gospodarskih sankcijah. Mnogo okoliščin kaže, da tudi v ameriških Zedinjenih državah narašča nerazpoloženje proti Italiji. Povsem utemeljene so domneve, da bo Roosevelt pod vplivom tega nerazpoloženja dal neke garancije za ameriško sodelovanje pri sankcijah proti Italiji.

Svrha celokupne akcije je po mnenju lista naslednja: Mussolinija je treba prisiliti, da preneha z operacijami za zavojevanje abesinskega ozemlja. Čim bi italijanska vojska zasedla Aduo in tako maščevala poraz iz l. 1896, bi se morala preprečiti vsa nadaljnja vojna. Poleg tega pa naj bi se na iniciativo abesinske vlade sklicala mednarodna konferenca, ki naj bi sklepala o novi razdelitvi kolonialnih posesti.

Abesinija protestira

Addis Abeba, 2. oktobra. AA. Abesinska vlada je poslala DN protest, v katerem se pritožuje za kršitev svojega ozemlja s strani Italijanov. Abesinska vlada zahteva v svoji noti, naj DN takoj odpošlje svojo komisijo, ki bo ugotovila to kršitev.

Vlčev — poklicni zarotnik**Obsedno stanje v Bolgariji Nagla sodišča sodijo zarotnike proti sedanjemu režimu**

Sofija, 2. oktobra. b. Bolgarska agencija poroča: Po končani seji ministrskega sveta je dal predsednik vlade Tošev izjavo, v kateri je predvsem poudaril, da uživa bolgarska vlada popolno zaupanje kroge in naroda. Tošev je nato omenil prizadevanja vlade za normalizacijo političnega in gospodarskega položaja v državi. Nato je dejal:

Vlada je že pred nekaj časa dobila podatke o delovanju neke politične skupine, ki je hotela povzročiti neredi in ogroziti mir in red v državi. Njeno stremenje je bilo naperjeno v to, da popolnoma izpremeni režim in spravi državo v državljansko vojno in strašno negotovost. Ta peklenska zarota je danes popolnoma tazkrinkana. Zarotniki so hoteli izrabiti jutrišnji državni praznik, ko bi bile zaradi velike revije zbrane vse enote prestolniške garnizije. Zarotniški načrt se je imel izvršiti s podporo nekaterih osebnosti, katerih protidržavno početje je dobro znano. Vojaške oblasti so ponoči aretirale v Slivnici Damjana Vlčeva, ki se vse bolj in bolj kaže kot poklicni zarotnik. Vlada je sklenila izdati najodločnejše ukrepe in je aretirala vse zarotnike z njihovimi pomagači vred; vsi pridejo pred sodišče. Obsedno stanje smo proglasili, da ohranimo v državi red in mir. Počeni od danes stopijo v akcijo nagla sodišča. V državi vladata povsod mir in red.

Novi nemiri v Grčiji

Atene, 2. oktobra. b. Listi poročajo, da je na otoku Leukadiji v Jonskem otočju prišlo do hudih incidentov. Kmetstvo prebivalstvo se je uprlo orožništvu in onemogočilo vsak promet z otokom. Zato je težko dobiti zanesljive vesti o situaciji. Pravijo, da je bila neka oseba ubita, dve pa težko ranjeni. Izvedele pa so se nasled-

Ob trideset na dvanajst se je London odločil za sankcije, da reši sebe in DN. Zdaj vodi v tej smeri intenzivna pogajanja s Parizom, ki je pred isto alternativo.

In če pride končno do sankcij, kaj potem? Mussolini je dejal, da pomenijo sankcije vojno. A drugega izhoda ni: zdaj ni več mogoče izogniti se vojni in ohraniti obenem avtoriteto DN.

Čudna usoda ženevske ustanove je prav v tem, da more v sedanjem položaju rešiti svoj položaj le z usodno dilemo, da se odloči za sankcije in s tem pristane na vse njih posledice, torej tudi na oborožen spopad z »neizjavnim napadalcem«. Torej bo izhod iz kaosa vendarle samo — nov kaos? Tedaj kaos v vsakem primeru? —n.

nje podrobnosti: Pri nemirih je sodelovalo okrog 4000 vinogradnikov, ki so večinoma dobro oboroženi. Demonstrantje so se že večkrat spopadli z varnostnimi organi. Iz Preveše je bil odposlan na otok večji oddelek vojske.

Pri nekem spopadu so bili ubiti trije vojaki in neki civilisti. Večje število je bilo ranjenih. Vlada je sklenila, da v najkrajšem času primerno uredi vsa sporna vprašanja, ki so se pojavila med grškimi vinogradniki, da bi se tako za vselej končali nemiri in incidenti.

Nemčija snubi na vse strani**Hitler ponuja nenapadalne pakte Avstriji, Belgiji, Angliji in Franciji****Nemški pogoji Avstriji**

Dunaj, 2. oktobra. j. Poučeni politični krogi zatrjujejo, da je nemška vlada pooblastila poslanika v Papena, da ponudi avstrijski vladi sklenitev pakta o nenapadanju za dobo 5 let. V takem primeru bi nemška vlada pristala: 1. na ukinitve narodno-socialistične propagande proti sedanjemu političnemu redu v Avstriji, tako na avstrijskem kakor na nemškem teritoriju, 2. na razpust takozvane avstrijske legije v Nemčiji, 3. na olajšave za uvoz avstrijske blaga v Nemčijo in 4. na ukinitve takse po 1000 mark, ki jo morajo sedaj plačati Nemci za potovanje v Avstrijo.

V zameno za te koncesije pa bi morala avstrijska vlada: 1. opustiti svojo sedanjo zunanjo politiko proti Nemčiji in se priključiti nemško-madžarski zvezi, 2. ukiniti vse stroge policijske odredbe proti narodno-socialističnim elementom v Avstriji in 3. postopno izpustiti vse avstrijske narodne socialiste, ki so sedaj internirani v koncentracijskih taboriških, ter pomilostiti vse one avstrijske narodne socialiste, ki so bili doslej obojeni od avstrijskih sodišč.

Ribbentropova misija

London, 2. oktobra. n. Veliko senzacijo je zbudilo poročilo »Stara«, da se je von Ribbentrop pri obisku v Bruslju pogajal z belgijskim ministrskim predsednikom van Zeelandom o sklenitvi posebnega pakta o nenapadanju med Nemčijo, Francijo, Veliko Britanijo in Belgijo. Von Ribbentrop je govoril kot poseben Hitler-

jev odposlanec in je v njegovem imenu izjavil, da Nemčija v nobenem primeru ne namerava napasti Belgije, Francije in Anglije, temveč želi pod primernimi pogoji skleniti tak nenapadalni pakt.

Poljski triumvirat poroča

Varšava, 2. oktobra. š. Predsednik republike je sprejel večerj popoldne v skupni avdijenci ministrskega predsednika Slavaka, generalnega inspektorja vojske generala Ridzsmiglija in zunanjega ministra Beeka.

Kakor poročajo listi so v večerjajski skupni avdijenci pri predsedniku republike poljski vodilni državniki, ki tvorijo takozvani »triumvirat« razpravljali o mednarodno-političnem položaju. Zunanji minister Beck je poročal o ženevskih pogajanjih. Poleg tega pa so se posvetovali tudi o vprašanjih, ki se pojavljajo glede na bližnjo otvoritev novega parlamenta

Vremenska napoved

NOVI SAD. Proti večeru se je pooblačilo na zapadni polovici države. Ciklon je zajel Split, Banjaluko in Virovitico. Jasno na skrajnem vzhodu in jugu. Temperatura je nekoliko padla. Najnižja je bila v Mariboru 4, najvišja pa v Beogradu 31 C.

Napoved za jutri: Oblačno vreme, od časa do časa dež po vsej državi, mestoma močan veter, temperatura bo nekoliko padla. Solnce vzide ob 5.37, zaide ob 17.17.

DUNAJ: Oblačno, od časa do časa dež.

Odločilna bitka pod planino Majevice

Brčko, 2. oktobra.

Včerašnja noč je vojska neprestano koralala čez pontonski most, ki so ga zgradili pri Brčkem. Prizore, ki so se odigrali pri tej priliki, je v resnici težko opisati. Prav neverjetno je, kako more most prenesti neprestano majanje, hojo in vožnjo čezenj. Se neverjetnejši se pa zdi oni vzorni red, po katerem se vrši promet.

Poveljnik mosta s pontonci iz Šabca je major Dragan Haber. On je bil prvi junak sinočnjega večera, seveda pa so bili junaki tudi vsi njegovi junaki pontonci, ki so opravili nadčloveško delo.

Včera jzutraj so odšli vojaški odposlanci, generaliteta in novinarji na grič Samarica, odkoder so imeli krasen razgled po celem »bojišču«. Razpored južne vojske je nekako sledeč: Tuzlanski odred brani položaje Smrekovina — Čelič — Oglavac — Ravna kosa. Ta položaj se deli na tri odseke: desni, prednji in levi odsek. Topništvo štirih baterij je nameščeno na prostoru Straža — Jašterik — Obor. Na te položaje pritiskajo čete severne armade v temle razporedu: vs Bodorište — Ravna kosa. Desna kolona petih bataljonov pešadije in štirih baterij topništva je na Koti 256 — široko polje in poskuša od tam z napadom na Ravno koso — Oglavac. Leva kolona, ki razpolaga s tremi bataljoni pešadije in dvema baterijama, je na pohodu proti neprijatelju. Dva konjiška eskadrona, ena kolesarska četa in en vod strojnic je za barikadiran pri selu Mrtvica — Koraj in ima nalogo, da napreduje proti Sutakvi. V trenutku zareglajo strojnice in strahovit ropot pušk. Novinarji sprašujejo poveljnika manevrov generala Antića, kaj se je zgodilo, nakar jim on odgovarja: Severna armada je tako uspešno izvršila približanje k neprijateljskim položajem, da dva tisoč budnih oči ni opazilo gibanja celotne divizije in to samo nekaj kilometrov pred seboj. Nad tem odgovorom niso bili iznenađeni samo lajki novinarji, pač pa tudi prav vsi tuji vojni atašeji.

Samo kratek je bil naš razgovor s komandantom manevrov in že vidimo pred seboj prve strelce severne armade. Iznenađeni in srditi borci predstraže južne armade so se neusmiljeno branili. Vendar tu ni šlo za borbo na nož, pač pa samo za zaustavljanje prodirajočega neprijatelja. Zato so se predstraže s težkim sročem umikale v bližnje gozdove in poraščene meje.

Borba se nadaljuje. Angažiran je tudi pretežni del topništva. Neprijateljska baterija vzdržema strelja na Koto 249, na kateri smo mi. Radovednim novinarjem osebno tolmači način borbe sam minister vojske in mornarice armijski general Peter Živković. Tudi vsi ostali visoki oficirji so z novinarji izredno vljudni in postrežljivi. Načelnik glavnega generalnega štaba general Marić in njegov pomočnik general Ilić, pa tudi vsi ostali komandanti z največjo strpljivostjo in ljubeznivostjo odgovarjajo na naša številna vprašanja. Tudi humorja ne manjka.

Manevre so opazovali na opazovališču na Oglavcu Nj. Vis. knez namestnik Pavle, predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, minister za vojsko in mornarico general Živković, vsa generaliteta, tuji vojaški odposlanci in novinarji. Tuji vojaški atašeji niso prikrivali svojega velikega zadovoljstva. Nenavadno so bili zadovoljni s prizadevanjem, da jim nicesar ne prikrijejo — kar se jim vse kaže, da dobe pravo sliko o vrednosti jugoslovanske vojske. Prav tako so bili navdušeni nad lepim in pristranim sprejemom v Bjelini, nad gostoljubnostjo tamkajšnjih domačinov, pri katerih so bili privatni gosti.

Nemški voj. odposlanec polkovnik Tschunke je posebno naglašal pripravljala dela za manevre. Na tak način, je dejal, se je vršilo več manevrov v Nemčiji. Zato mu je popolnoma jasno, kako zelo težavne in naporene so priprave, da se izbere primeren kraj za opazovanje in da ves aparat tečno in precizno funkcioniira. Pripravljala dela se zde polkovniku Tschunkeju popolna. Prav tako je izkazal veliko priznanje našemu vojaku, njegovi vztrajnosti in svežosti.

Na Oglavcu je bilo več manjših spopadov toda nikoli ni prišlo do naskoka, kakršni so sicer toliko v navadi pri manevrih in pri katerih hočejo opazovati član čet.

Trobač trobi prekinitev borbe

Kakor hitro so severnjaki zavzeli Obor, je voditelj manevrov prosil vojnega ministra, da zaprosi Nj. kralj. Vis. kneza namestnika Pavla, da manevri prenehajo in se boji ustavijo. Ker je Nj. kralj. Vis. knez namestnik to dovolil, je minister za vojsko in mornarico odredil, voditelju manevrov, da se boji ustavijo. Trobentač je najprej zatrobil »stroj«, nato pa prekinitev bojev. Ta znak je večkrat ponovil, da bi ga slišale čete, ki so bile na obeh straneh zapletene v bojih.

Takoj nato so Nj. kralj. Vis. knez namestnik

Hmeli

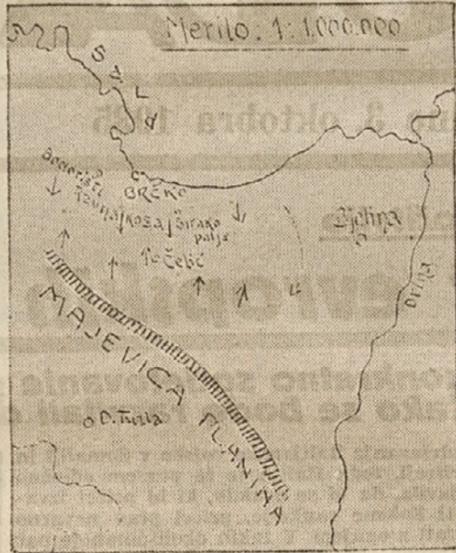
(Uradno poročilo tržnega nadzornika)

Zalac, 2. oktobra.

Cene za prvovrstno in tretjevrstno blago, za prvo do Din 30— in še kaj več, za zadnje od Din 12— in 13— naprej, neizpremenjene. Dobro drugovrstno do slabo prvovrstno blago se je včera kupilo po 28 Din. Za prvo- in drugovrstni hmelj je položaj čvrst. Razen enega ali dveh trgovcev, ki vršijo interna dela in trenutno nimajo naročil, vsi kupci živahno povprašujejo. Računa se, da je na prodaj največ še do 15% letošnjega pridelka.

Pavle, predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović, vojni minister general Živković, vojaški atašeji in novinarji krenili na določeno mesto, kjer je visel velikanski zemljevid in kjer je voditelj manevrov pojasnil cilje in vodilne misli manevrov.

Med tem, ko je voditelj manevrov pojasnjeval faze manevrov, je ogenj iz pušk, topov in stroj-

nic počasi ponehaval, vendar so se še zmerom od časa do časa slišali strelji iz tega ali onega odseka, kjer še niso izvedeli da so »sovražnostie ustavljene.

Obor so zavzeli ob 1.05, zapoved o prenehanju sovražnosti je izšla ob 1.11, razlaga voditelja manevrov se je začela ob 1.15. Ta razlaga, ki so ji prisostvovali Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavle, predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, minister za vojsko in mornarico general Živković, vsa generaliteta, odposlanci tujih držav in novinarji, je trajala točno četrt ure. Jasno, precizno in nazorno je voditelj manevrov orisal vse faze manevrov. Pokazal je, da je severna vojska samo del večje armade, ki se nahaja med izlivom reke Drine in Bosne, orisal je vse tisto, kar se je želelo doseči. Namen je bil pokazati naš neposredni starešinski kader pri vršitvi zadanih nalog. Zelja je bila preizkusiti čete. Imele so se izvršiti neke tehniške naloge, da se vidi pri raznih oddelkih njihovo izvajanje in zaščita posameznih oddelkov. Prav tako je bil namen pokazati morebitne napake, da se vidi način, kako se obvladajo terenske zapreke. V prvi fazi bojev se je imela videti tudi možnost prehoda čez Savo v svrhu preganjanja južnih oddelkov. Ta čas so se južnjaki zbirali in se na umiku upirali. V drugi fazi bojev so se boji vršili za prehod čez most, med tem se je pa konjenica južnih oddelkov zbirala na drugi strani Save. Nato so se južne čete umaknile in naposled so severnjaki zavzeli Oglavac in Obor, ki dominirata nad postojankami.

Zmaga pripada onim, ki so manj grešili

Voditelj manevrov je dejal med drugim, da pripada zmaga po vsem povedanem tisti strani, ki je manj grešila, in da je največje važnosti opaziti vse napake, ki bi se morebiti pokazale. Voditelj manevrov je izrekel veliko priznanje našim četam, ker so se pokazale kos velikim moralnim in tehničkim nalogam. To velja prav tako za severno, kakor za južno vojsko.

Na koncu je voditelj manevrov poudaril važnost eksperimenta s temi manevri, to je mobilizacije polka na pohodu. Ta polk je prihajal iz Tuzle in je vseobal v glavnem rezerviste, ki so se vsi do poslednjega odzvali pozivu in pokazali izredno ljubezen do svojega dela in prihiteli po najbližnji poti na svoje mesto.

Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle se je po končanih današnjih manevrih razgovarjal z vsemi vojaškimi atašeji, akreditiranimi v naši državi, ki so prisostvovali manevrom. Razgovarjal se je s predsednikom vlade in vojnim ministrom. Večji del manevrov je prebil z obhodom čet, posebno se je pa pomudil pri poljskem ognju pod Obrovim.

Ko so odličniki in njihovo spremstvo na konjih zapuščali kraj, so se še zmerom slišali v daljavi strelji iz pušk in strojnic, rakete in petarde. Čete severne in južne vojske so se začele zbirati na svojih zbirališčih.

Jutri bo svečan defile čet v navzočnosti Nj. kralj. Vis. kneza namestnika Pavla. S to revijo se bodo manevri zaključili.

Brčko, 2. oktobra. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je priredil nočjo 20.30 večerjo v Sokolskem domu. Večerje so se med povabljeni udeležili predsednik kraljevske vlade dr. Milan Stojadinović, minister za vojsko in mornarico general Peter Živković, ban drinske banovine g. Lukić, člani vojaškega sveta, načelnik generalnega štaba, voditelj manevrov, armadni in divizijski general in vsi vojaški odposlanci, ki so se udeležili manevrov, ter minister dvora g. Antić in dežurni adjutant Čolak-Antić.

Knez-namestnik

je osebno prisostvoval današnjim manevrom

Brčko, 2. oktobra. Davi ob 6.30 se je pripeljal v Brčko s posebnim vlakom na manevre. Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavle v spremstvu ministra dvora g. Antića. Na postaji so Nj. Vis. kneza namestnika sprejeli predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, minister za vojsko in mornarico general Živković in voditelj manevrov general Krstić. Nj. kralj. Vis. knez namestnik se je danes udeležil velikih manevrov na opazovališču v Oglavcu pri Brčkem.

Severna armada zmagovita

Brčko, 2. oktobra. Veliki vojaški manevri so se danes končali. Severne čete, številno nadmočne, so potisnile sovražnika do izpod Oborja. Z zavzetjem Oborja so zavladale na vsej fronti in s tem se smatra, da je naloga končana.

I severna i južna armada sta se odlikovali s svojim maskiranjem. Naša vojska, najhrajšja na svetu, tako ni dala tujim vojaškim odposlancem, novinarjem in občinstvu nikakih filmskih prizorov, temveč resne in tako rekoč ne-

vidne boje. Pomen teh manevrov je podčrtalo to, da se je pri teh manevrih prvič izvajal sistem glavnega sodnika in krajevnih sodnikov.

Sodniki takorekoč markirajo tisto, kar bi bil pravi efektni ogenj. N. pr. tedaj, če topništvo doseže kakšen učinek, sodnik takoj po telefonu, ki ga veže z drugimi sodniki, odredi dotični kraj, ki ga ima obdelovati topništvo. To pomeni, da v primeru hudega topniškega ognja lahko dobi določen kraj, ki bi se n. pr. razvijal, nalog, da vpošteva topniški ogenj.

Živahno politično vrvenje v Beogradu

Beograd, 3. okt. b. V Narodni skupščini se zopet opaža večja živahnost med poslanci; zlasti veliko aktivnost razvijajo poslanci neodvisnega kluba, ki jim načeljuje prota Milan Božić. V teku včerašnjega in današnjega dne je prispele v Beograd tudi nekaj slovenskih poslancev, da intervirajo v resornih ministrstvih radi raznih potreb svojih srezov. Za drugi teden pa bo sklicana Narodna skupščina na komemorativno sejo ob priliki obletnice tragične smrti blagopokojnega kralja Aleksandra. Ta seja bo sklicana za 9. oktober. Dneve svojega bivanja v Beogradu bodo narodni poslanci porabili tudi za svoje politične konference in sestanke. Iz dobro poučenih krogov smo zvedeli, da bo v torek 8. oktobra sestanek Jugoslovanskega kluba, ki mu načeljuje bivši predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić, in po-

slancev neodvisnega kluba. Skupščinska večina pa po dosedanjih informacijah ne bo imela svojega sestanka. Ker je potekel narodnim poslancem čas parlamentarnih počitnic, se bo zdaj razpravljalo tudi o bodočem delu v skupščini in zlasti o volitvah v novo skupščinsko predsedstvo, ki se po določenih ustave izbere ob sklicanju 20. oktobra. Sklepa se, da bo Narodna skupščina sklicana že 18. ali 19. oktobra in sicer zato, da se formalno zaključijo izredno zasedanje in otvori novo. Obeta se nam zopet živahno politično življenje.

Shod Združene opozicije

Beograd, 3. okt. b. V nedeljo 6. oktobra bo v Užicah shod združene opozicije, na katerem bodo govorili prvaki združene opozicije: dr. Luba Davidović, Josa Jovanović, Milan Groh, dr. Dragotin Stojiljanić.

Novi častniki na Oplencu

Beograd, 3. okt. b. Davi so se poklonili novi podporočniki nižje vojne akademije na grobu pokojnega kralja Aleksandra I. Zednjalca. Ob tej priliki je imel ugravniki nižje vojne akademije divizijski general Sava Tripković govor, v katerem se je spominjal velikih zaslug kralja Aleksandra za našo državo. Po obisku in poklonitvi na Oplencu so imeli novi podporočniki svečan banket v Arandjelovcu.

Premestitve

Beograd, 3. okt. b. Z ukazom Nj. Vel. kralja je premeščen za višjega kontrolorja postaje Ljubljana glav. kolodvor Valentin Brenc, dosedaj v Celju, za kontrolorja postaje pa Franc Robida, dosedaj v Mariboru. Na komercijalni oddelku je premeščen Gréman Anton, dosedaj kontrolor na postaji Odžaci.

Beograd, 2. oktobra. AA. V imenu Njeg. Vel. kralja Petra II. z ukazom kraljevskega namestništva na predlog prosvetnega ministra je premeščen za profesorja IV. skupine prve stopnje na III. moško realno gimnazijo v Beogradu Janko Leskošek, profesor klasične gimnazije v Mariboru iste skupine in stopnje.

Kongres jugosl. zdravnikov

Beograd, 3. okt. b. Kongres Jugoslovanskega zdravniškega društva je danes nadaljeval svoje delo v amfiteatru fiziološkega inštituta splošne drž. bolnice. Na dnevnem redu je bilo vprašanje bolnic; referalo je pet referentov, in sicer prvi dr. Svetozar Stefanović o delu komisije za izpremembo in dopolnitve zakona o bolnicah, drugi dr. Vladimir Bazala iz Zagreba o reorganizaciji bolnic v naši državi, tretji dr. Dušan Pavelić, ki je poudarjal, da danes dejansko ne obstoja hiperprodukcija zdravnikov, temveč le tesne razmere po bolnicah, ki nimajo dovolj postelj in bolniških prostorov. Temu je treba priti v okom in ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja mora gledati, da najde razpoložljive kredite, da se snujejo potrebne bolnice, dosedanje pa razširijo, da bodo ustrezale potrebam svojih okolišev. Četrty govornik je bil dr. Miloš Popović, naslednja pa dr. Stanislav Župić in dr. Peter Gragović ter dr. Klisić. Za njimi je govoril tudi dr. Miljutin Belić, ki je v daljšem govoru poudarjal potrebo, da se volonterji in sestiti morejo nagraditi za njihovo delo. Po končani diskusiji je bil izvoljen na predlog dr. Jovana Praškovića za zasluge, ki jih ima za Jugoslov. zdravniško društvo, za častnega predsednika dr. Svetoslav Stefanović.

Gospod ban glede nameščen

Ljubljana, 2. oktobra. AA. Kraljevska banska uprava Dravske banovine sporoča:

Kraljevska banska uprava prejema dnevno prošnje za sprejem v državno odnosno banovinsko službo pri banski upravi kakor tudi pri podrejenih uradih in ustanovah.

Vsa mesta po državnem in banovinskem proračunu so zasedena in ni na razpolago kreditov za nove namestitve.

Spričo tega se prosilci opozarjajo, naj do nadaljnjega ne vlagajo prošenj, ker se ne bi mogle vzeti v poštev.

Do konca proračunskega leta tudi ni več kreditne možnosti za nove podelitve podpore iz bednostnega sklada višje kvalificiranim absolventom šol.

Opaza se, da je precej več ženskih prosilcev kakor moških. Glede na dejstvo, da se je že v zadnjih letih namestilo več ženskih kakor moških moči, pa je potrebno poudariti, da se bo v morebitnih primerih izpraznitve kakega mesta v prvi vrsti oziralo na moške prosilce. Interes službe za-

hteva, da so zlasti pri podrejenih uradih, kjer opravljajo uslužbenec službene posle tudi zunaj urada, nastavljenе moške moči.

Gospod ban prejema nesterilna pismena priporočila, ki imajo namen podpreti prošnjo tega ali onega prosilca. Ker ni možnosti za pozitivne rešitve, so tudi taka priporočila odveč in se z njimi povzroča banski upravi le nepotrebno delo. Isto velja tudi za osebne intervencije.

Tuji novinarji v Ljubljani

Ze tri tedne potuje po Jugoslaviji 19 tujih novinarjev. Danes so prispeli pod vodstvom Miloša Brakoše, šefa publicističnega oddelka Putnika, iz Rogaske Slatine v Ljubljano. Novinarji so gosti Putnika. Med njimi so Američani, Avstrijci, Čehoslovaki, Nemci, Holandci, Poljaki in Rumuni. Sodelujejo pri raznih listih, v katerih bodo poročali o vtiših v naši državi. Obiskali so že vse Primorje in Plitvička jezera, južno Srbijo in Črno goro. Povsod so jih priščno sprejeli in razkazali lepoto naših krajev. Tudi v Ljubljani so bili lepo sprejeti. Mesna občina pa jim je priredila v Unionu kosilo. Ogledali so si vse zanimivosti Ljubljane, od koder so se odpeljali na Bled in v Bohinj. Manjša skupina je pa odšla v Sarajevo. Pozdravljamo tuje tovariše v upanju, da bodo dobili tudi v Sloveniji najlepše vtise.

Alarm v Italiji

Rim, 2. oktobra. AA. Danes ob 15.30 se dali znamenje za alarm s sirenami. Trgovci so takoj zaprli svoje trgovine in obrate. Vsi so hiteli v velikih množicah na svoja zbirališča. Nastalo je vojno razpoloženje, ker so sirene dale znamenje za mobilizacijo 2 milijonov Italijanov. To je največja mobilizacija prebivalstva v zgodovini. Poziv s sirenami je napravil na vse najgloblji vtis, ker je to znamenje, da se je začela borba in da se je treba bti v Vzhodni Afriki, kamor je že odšlo nad četrt milijona italijanskih sinov. Vse prebivalstvo je na ulicah. Malone vsi moški so oblečeni v kroje črnih srajc. Povsod se oglašajo rodoljubne pesmi.

Rim, 2. oktobra. AA. Ko je popoldne speaker rimske radijske postaje naznanil začetek požukusne mobilizacije fasisističnih sil, je pristavil: »Vsi tisti, ki so kakorkoli dvomili v odločno voljo Italije, bodo kmalu dobili pouk za svoje slabo razumevanje zgodovine.«

Addis Abeba, 2. oktobra. AA. Jutri ob 9 bodo objavili splošno mobilizacijo. Italijanski konzul v Debramarkosu v pokrajini Gondri je zapustil svoje službeno mesto. Pred svojim odhodom je zažgal vse važne listine. Italijanski konzul v Adui je izgnil. Mislijo, da je skušal pobegniti v Eritrejo.

Addis Abeba, 2. oktobra. Reuter poroča, da potrjuje abesinska vlada vesti, da so Italijani prestopili abesinsko mejo zapadno od gorovja Musali. Sovražnosti pa se še niso vnele. Abesinska vlada pripominja, da na tem odseku abesinska meja ni točno začrtana.

Gorovje Musali, kjer so italijanske čete prekoračile abesinsko mejo, se nahaja v bližini tromeje med Abesinijo, Eritrejo in francosko Somalijo.

Radi vesti o prestopu abesinske meje s strani italijanske vojske, pričakujejo tu, da bo ukaz o mobilizaciji objavljen vsak hip, ker je znano, da je ukaz že podpisal, da pa dozdej še ni bil objavljen ljudstvu.

Pariz, 2. oktobra. r. Jules Sauerwein poroča v »Paris Soir« o razpoloženju italijanskih množic v Rimu na predvečer vojne v Abesiniji. Vse prebivalstvo komaj čaka poročil, da je italijanska vojska prekoračila abesinsko mejo in da so se začele sovražnosti. To je glavni predmet vseh razgovorov, pravi Sauerwein. Pravo razpoloženje javnosti in pravo stanje stvari označuje neki rimski list z napisom: »Zdaj je treba zgodovinskih besedi! Sliši naj jih DN iz ust Italije!«

V slavni stolnici v Comu je začelo pred dnevi goreti. Ogenj je izbruhnil v kupoli. Gasilcem in fašistični milici se je posrečilo omejiti požar na kupolo in rešiti stavbo, katero so zgradili v 14. stoletju v gotskem stilu in jo preuredili v 16. stoletju v renesančnem stilu

Vesti iz Italije

Poročne in porodne nagrade

Državna akcija za materinstvo in detinstvo je dala letos na razpolago goriški federaciji 18 poročnih in 60 porodnih ali detinskih nagrad, ki se bodo razdelile potrebnim prosilcem. Njih smoter je naraščanje zdravega prebivalstva. Poročne nagrade znašajo po 500 lir, in sicer 300 lir se dobi v raznih, pri hiši rabljivih predmetih o priliki poroke, 200 lir pa na materinski dan to je 24. decembra v obliki hrane knjižice Poroka se mora skleniti najpneže do 23. decembra. Pari, stari izpod 30 let, ki se dotodaj poroče, se s tem udeležijo natečaja. Premožnejši med njimi, ki ne rabijo nagrade, dobe namesto nje častno diplomu.

Detinskih nagrad je 60, in sicer 10 po 100 lir in 50 po 50 lir, ki se porazdelijo na 10 okrožij v pokrajini enakomerno. V vsakem okrožju je pediatrijski konsultorij, kjer otroški zdravnik daje navodila materam za najsmotnejšo vzgojo njih otrok. V poštev prihajajo otroci od 3 mesecev do 3 let, ki so vkljub raznim otroškim boleznim in nevarnostim ostali posebno krepki in zdravi. Premožni starši dobe namesto nagrade diplomu za higiensko vzgojo otroka.

Prednost pri vseh teh nagradah imajo vojne sirote in svojeci v vojni padlih vojakov ter prvi fašisti izpred leta 1922. Zato imajo za splošnost malo pomena.

15 milijonov lir za regulacijo v Trstu

V zadnji občinski seji mestnega sveta v Trstu je bilo sklenjeno, da se najame posojilo 15 milijonov lir pri zavodu za socialno zavarovanje, da se z njimi izvrši mestni program izrednih javnih del. Od te svote je skoraj 9 milijonov že porabljenih za izvršena dela in se ta višič del sedaj uravnava. Z drugimi dobrimi 6 milijoni se bo podaljšala ulica Carducci de Garibaldijevega trga, nadalje se bo po regulacijskem načrtu deloma porušilo in odprlo staro mesto, se bodo uravnale nekatere ulice in kanalizacija pod njimi, zlasti ob morski obali in končno se bo popravil grad pri sv. Justu.

Bolnišnica za kronične bolezni v Trstu se poveča

Tržaška občina je poleg sedanjih dveh paviljonov v bolnišnici za kronične bolezni imela zgraditi še tretji paviljon z 200 posteljami in s stroškom dveh milijonov lir. Izkazalo pa se je, da je zemljišče za to premajhno. Zato bo tekoma leta 1936, sezidala nad obema sedanjima paviljonoma novo nadstropje, kjer bo prostora za 170 kroničnih bolnikov. Pol milijona lir, ki jih s tem prihrani, je namenila zdaj za zgraditev rešenih prenočišč.

Odhod v Vzhodno Afriko. V ponedeljek zvečer je odšel v Vzhodno Afriko 518. strojniški bataljon, ki šteje 1160 mož, 50 strojnici in 150 mul. Bataljon spada k 151 pešpolku timovske, to je kraške brigade.

Iz Bengasija poročajo, da je guverner Balbo po naredbi Mussolinija pomilostil 28 libijskih političnih kaznjencev.

Zvišanje vojaških podpor. Od 1. oktobra dalje so podpore za soproge vpoklicanih vojakov zvišane od treh lir na štiri lire.

Trgovci, naznanite svoje vpoklicano osebe! Urad za nameščenje trgovskih uslužbencev vabi trgovce delodajalce, ki jim je bil ta ali oni izmed osebja poklican pod orožje, da to izpremembo takoj naznanijo nameščevalnemu uradu, ker se opustitev naznanitve kaznuje.

Razpoložljiva obrtniška mesta v Trstu. Kurjači s patentom 3. razreda, krznarice, modisti, krojaške pomočnice za moške obleke, čevljarji, vajenci. Zglasiti se je z delavsko knjižico v ulici Beccasia 9.

Medpokrajinsko umetniško razstavo v Trstu, ki je bila otvorjena v soboto, obiskuje dan za dnem veliko število ljudi, ki se zanimajo za umetnost. Razstava je lepa in se je v vsakem pogledu obnesla. Razstavili so tudi Toskanci in domači umetniki, ki bivajo v tujini. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 13. in od 16. do 19. ure.

Pred novo dobo v Dolini gradov

Nova železnica Št. Janž - Sevnica

Še ta mesec zapojo lopate in zagrme mine ob Mirni

Kakor smo že poročali, lahko z vso gotovostjo pričakujemo, da bo licitacija za oddajo del prvega odseka proge od Št. Janža proti Sevnici, kjer je delo izdružila ljubljanska tvrdka Dukič in drug za Din 12.400.000, potrjena najbrž že prihodnji teden, gotovo pa še ta mesec prično z deli.

Opis nove proge

Podaljšek sedanje proge Trebnje—Št. Janž se prične pri mostu čez Mirno, torej pri km 17-850 sedanje proge. Pol kilometra dalje na ravnici med cesto in Mirno bo nova postaja Tržišče, kjer bo nova proga zapustila sedanjo progo proti Št. Janžu in tekla dalje ob Mirni proti novi postaji Jelovec, ki je od prejšnje oddaljena 7 km.

Od pričetka pri mostu čez Mirno bo sedanja proga regulirana tudi še v dolžini 850 m, torej od mosta nazaj proti postaji Pijavice do km 17 zaradi ublažitve sedanjih hudih ovinkov in lokov.

Na kolodvoru Tržišče bo postajno poslonje IV. reda, skladišče in vsi drugi potrebni objekti. Tu se torej zavije stara proga na levo proti Št. Janžu in zato postane po zgraditvi nove proge prav za prav le še dovlačilnica iz Št. Janža. Nova proga gre dalje po levem bregu Mirne deloma v useku, deloma na manjših nasipih ter križa več poljskih poti, ki bodo morale biti preurejene za prelaze. Pri km 2 nove proge pusti proga na levi strani vasico Vrhek. Od km 3-500 dalje gre tesno ob levem bregu Mirne do km 4-500, kjer križa pot za Krmelj in gre po majhnem mostičku čez potok. Pod strmim hribom teče dalje ves čas tik Mirne, dokler pri km 5-600 ne izgine v hrib. Tu torej proga pride do predora, ki ima danes samo še ime št. 1 in je dolg 314 m, in zato najdaljši na vsej progi. Širok bo predor 4-5 m in do vrha oboka visok 5-4 m, kakor v glavnem tudi vsi ostali predori, a prostora bo v njem samo za en tir. Vsi predori bodo obzidani kar s kamnom, ki ga bo dosti pri izkopih ali ga bodo pa dobivali iz bližnjih kamnolomov.

Dalje bo tekla proga spet v usekih in po nasipih ter pride v loku na postajo Jelovec v km 6-700. Postaja leži na nasipu na ravnici med hribom in Mirno, tik vasi Jelovec, bo pa enaka postaji v Tržišču. Že na koncu postaje proga spet izgine v predor št. 2, ki bo dolg 266 m. Ko proga pride iz tunela, se zavije v loku pod hribom in Mirno ter gre pri km 7-892 v predor št. 3, ki je dolg 194 m. Končno se proga vije dalje med hribom in Mirno do km 8, kjer je zaključen prvi odsek, ki je sedaj izlicitiran. Licitacija drugega, odseka od tu dalje do Sevnice bo v 4 ali 5 mesecih. Dolg je drugi odsek samo 4 km in ima tudi en predor z okrog 200 m dolžine. Največje delo v drugem odseku je pa most čez Savo, ki bo dolg okrog 180 m. Na oni strani Save se nova proga priključi na sevniki postaji na glavno progo Zidani most—Zagreb.

Izmere del I. odseka

Na vsem I. odseku nove proge bo treba izkopati okrog 180.000 kub. m materiala za useke in okrog 25.000 kub. m za vse tri tunele. Večji del sveta je kamenit in ga bo treba razstreljevati. V celoti bo torej treba prekopati 35.000 vagonov zemlje in kamenja in bi bil tak vlak dolg 350 km. Progo 350 km pa pravzimo, če se peljemo iz Zabnice pri Skofji Loki v Maribor in nazaj!

Razstreljiva za to ogromno množino bodo seveda tudi porabili prav mnogo, da bo šlo titanita ali kamniti poldrug vagon.

Kamenitega zidovja v predorih in opornih zidovih ter pri drugih obrambnih delih bo okrog 6000 kub. m. Cementa bodo porabili okrog 150 vagonov, torej nekaj manj, kakor pri sedanji regulaciji Ljubljaniče od Čevljarskega mosta do Špice, kjer ga zaradi betoniranega dna potrebujejo tako mnogo. Poleg vsega tega bo potrebna še velika množina obdelanega in neobdelanega lesa za gradnjo samo in pa za pomožna dela pri graditvi. Oporjamo, da pragi in travnice niso vštete, ker gornjega ustroja ni v pogodbi. Za ojačitev do sedanjih dveh mostov pred postajo Tržišče bo treba tudi okrog 50.000 kg železa.

Delavstvo

Približno poldrugo leto bo stalno zaposlenih povprečno po 150 delavcev. Od teh bo polovica kvalificiranih, namreč v glavnem mineri in zidarji. Podjetje bo zaposlilo same domače ljudi, v prvi vrsti pa iz vrst stalnih delavcev podjetja, a ostale bo najelo iz bližnje okolice. V okolihu Rajhenburga, Trbovelj in Zagorja ima podjetje že svoje izkušene in sposobne delavce, ki so sodelovali pri tvrdki že tudi pri drugih velikih delih.

Voznike bo podjetje potrebovalo za prevoz vsega ostalega materiala, kakor lesa, gramoza, peska, orodja itd., a transport izkopa bo opravljen kar po tirih s poljsko železnico. Na progi so predvideni tudi nasipi iz tako imenovanih materialnih rovov, kjer bodo prevažanje lahko opravili domači vozniki.

Prehrana delavstva

Zlasti med okoliškimi prebivalstvom vlada veliko zanimanje tudi glede kantin. Kar se pa tega tiče, stoji podjetje na stališču, da so kantine škodljive zaradi zapeljavanja k pijančevanju in zapeljavanju in zato kantine sploh ne dovoljuje. Tvrdka Dukič in drug bo delavstvu dala na razpolago barake in vso potrebno opremo za kuhinjo, poleg tega bo pa plačala tudi kuharja, a vso ostalo organizacijo prehrane, zlasti pa dobave prepušča delavstvu samemu, da ima na ta način delavstvo lahko prav dobro in najcenejšo hrano v lastni režiji. S tem je delavstvo obvarovano pred spekulacijami raznih kantinerjev zlasti glede opojnih pijač in s tem tudi pred pijančevanjem, saj velja v kuhinji najstrožja prepoved alkohola. S tem so obvarovani interesi delavcev in njihovih družin, ki komaj čakajo na njih prihranke, a teh bi ne bilo, če bi delavci imeli priliko zapravljati denar v kantinah za pijačo. Živež bo delavstvo seveda gotovo nabavljalo v okolici.

Kakor torej pride odobrenje, prične podjetje

takoj z delom, ker ima že vse pripravljeno. Čez zimo bodo seveda mogoča samo dela v predorih, po mogočnosti pa podjetje še letos sezida tudi postajna poslopja, ki mu bodo služila za stavbne pisarne. V tunelih bodo najprej zavrtli smerne rove, a delali bodo v predorih neprekinjeno noč in dan v treh zmenah. Glavna dela na progi sami se pa prične seveda šele pomladi. Ker je, kakor rečeno, že vse pripravljeno do podrobnosti, je odvisno samo od potrdila iz Beograda, da lopate zapojo še ta mesec in se prične za vso prelepo Dolino gradov ob Mirni novo življenje.

Mlada žrtev dveh ljubimcev ki sta se sama sodila

Zagonetna ljubezenska tragedija

Maribor, 3. oktobra.

Potniki današnjega jutranjega vlaka, ki odhaja iz postaje Rače ob 3.56, so bili pričra strašnega prizora. Pri kilometrskem kamnu 222.5 sta se vrgla pod vlak dva mlada fanta, ki ju je stroj strašno razmesaril. Vlak se je ustavil šele po nekaj sto metrih, ko so bili posamezni deli trupel že razmetani po vsej progi. Kmalu nato so ugotovili, da sta nesrečna mladeniča 15letni Srečko Koder, livarski pomočnik in 17letni čevljarski vajenec Karel Mihorko, oba iz Rač. Po nekaj minutah je vlak nadaljeval pot proti Ptuj. O strašni nesreči se je kmalu razvedelo po vseh Račah in okolici. Še večje pa je bilo razburjenje, ko so kmalu nato našli na nekem travniku s prestreljenimi prsi in glavo 16letno Mimiko Baumanovo, opekarso delavko. Domačini, ki so dobro poznali vse tri mlade ljudi, so takoj zaslužili, da je smrt vseh treh dejanje velike ljubezenske tragedije, katere akterji so bili trije še nedozoreli mladi ljudje, še skoraj otroci. Takojšnja preiskava je ugotovila sledeče ozadje mladostne ljubezenske tragedije, ki skoraj nima primera.

Vri trije nesrečneži so bili veliki prijatelji še izza šolskih let. Posebno sta si bila zaupna prijatelja Karel in Srečko, zlasti opisujejo Srečka kot odkritega fanta, ki je bil splošno priljubljen. Ravno nasprotno pa je bil Karel bolj tihega in mirnega značaja. Prijateljstvo izza otroških let se je nadaljevalo tudi še potem, ko so vsi trije mladi ljudje storiili prvi korak v življenje. Mimika se je naglo razbrstela v čedno dekle, ki je bilo zaposleno v znani raški opekarni, kjer delata tudi njen oče in mati. Še kot otrok je za njo gledal Karel Mihorko, ki pa Mimiki ni bil všeč. Simpatičnejši ji je bil Karlov prijatelj Srečko. Karel je, ves vase zaprt, kot nadomestilo v svoji mladi duši iskal utehe pri drugih dekletih in je hkrati dvoril neki 16letni Lini in 17letni Tilki. V srcu pa je vse svoje misli še vedno posvečal samo Mimiki, s katero se je vedno pogosteje vključeval v strogosti staršev tu in tam sestajal in obenem tudi s svojim prijateljem Srečkom. Črv zavisti je razjedal njegovo

mlado dušo in nihče ne bi verjel, da je mogel skovati tako temen in tako mračen načrt, ko še niti ni prav pojmoval življenja. Ves načrt je skrbno skrival pred svojim prijateljem Srečkom, ki mu je brez dvoma zaupal vse svoje simpatije do Mimike, kakor tudi Mimino naklonjenost do njega.

Pod neznanu pretvezo je izvil od svoje mlade prijateljice Line samokres, ki ga je dekle vzelo svojemu očetu. Ko je imel orožje, pa je povabil prijatelja Srečka na sprehod. Večer pred tragedijo sta oba pohajkovala po vasi in popivala po raznih gostilnah. Ni še pojasnjeno, kedaj sta se Srečko in Mimika dogovorila za usodni sestanek današnjega dne.

Danes na vse zgodaj je Baumanova mati zbudila svojo hčerko Mimiko in dekle je vstalo brez vsakega obotavljanja in takoj nato izginila neznanokam. Dobro uro nato pa so nesrečno dekle prinesli mrtvo domov ljudje, ko so jo našli na travniku blizu doma. Istočasno pa sta skočila pod vlak oba mlada fanta. Kaj se je prav za prav med tremi mladimi ljudmi odigralo, to je najbrž skrivnost, ki so jo odnesli s seboj v večnost. Domneva se pa, da je Mimiko ustrelil Karel Mihorko. To se sodi po tem, da je Mihorko že večer pred tragedijo napisal poslovilno pismo, v katerem se poslavlja od znanecv in jih prosi, naj ne žalujejo za njim. Tudi je mladi fant napisal oporo, s katero je zapustil nekaj svojih predmetov bratoma. Mimika in Srečko pa nista zapustila nobenega pisma. Tudi je bila Mimika tik pred žalostno smrtjo še dobro razpoložena, tako da njena mati ni na njej opazila nikakega znaka duševne razrvanosti. Tajinstveno je tudi to, kako da sta šla oba prijatelja v skupno smrt. Razlaga se to tukaj na ta način, da sta si bila oba zvesta prijatelja in da ju je gnala v smrt prijateljska zvestoba, mnogo dejstev pa govori za to, da je bila temo lahko vzrok trenutna razburjenost obeh, kajti vsa žaloigra se je odigrala v teku kake pol ure.

Strašna ljubezenska tragedija je vzbudila v Račah in v Mariboru veliko sočustvanje z vsemi tremi nesrečneži in s preostalimi starši, ki jih je izguba otrok pač najbrž boleje zadel.

Roparja Košainca zaslišujejo

Maribor, 2. oktobra.

Danes popoldne so še vedno zasliševali Košainca. Iz Avstrije so prispeli tudi avstrijski varnostni uradniki, katerim je Košajnc priznal številne vlome, ki jih je izvršil v Avstriji in napravil skupno za okoli 100 tisoč dinarjev škode. Za nekatere vlome pa vali krivdo na svojem pajdaša Pajmana. Po zaslišanju bo oddan sodišču.

Resnici na ljubo

Naknadno smo izvedeli, da je prodal Košajnc del ukradene zlatnine Mariborski rafineriji zlata. Izdal se je za Ivana Komaca in ponudil v nakup 154 gramov raznega lomljenega nakita, ki mu ga je rafinerija izplačala kot vsakemu drugemu po 26 Din za gram. Košajnc je prejel 4008 dinarjev.

Naslednji dan, ko je videl ravnatelj »Mariborske rafinerije zlata« slika Košainca v »Glasu naroda«, je pohitel takoj na policijo, kjer je videl, da sta Komac in Košajnc ista oseba. Rafinerija je izročila del prodanih predmetov policiji, v kolikor že niso bil predelani.

Pajman v Košakih?

Košaki orožniki so bili danes obveščeni, da se mudi Košajncev pajdaš Pajman v Babičevi gostilni v Krčevini. Orožniki so ga takoj začeli zasledovati, vendar v tej gostilni Pajmana ni več bilo. Zdaj ga zasledujejo v vsej mariborski okolici in je verjetno, da bo Pajman kmalu v rokah pravice.

Lovska in gozdarska razstava v Ptuj

Ptuj, v oktobru.

Kakor smo že poročali, je na tukajšnji sreski kmetijski in obrtni razstavi tudi poseben lovski in gozdarski oddelek, ki se nahaja v veliki in mali dvorani Narodnega doma.

Že ob vходу prideš v smrekov drevored in odtod v prvo nadstropje v razstavni dvorani, ki predstavlja smrekov gozd in lovišče. Vidimo zveri od orjaškega rjavega medveda do roparice podlasice. Ob vnožju so puške, zaplenjene divjim lovcom, ter sivi volk, katerega so lovci že zdavna iztrebili iz naših gozdov. Vidimo divjačino naših lovišč, kakor tudi za lovcva v poštev prihajajoče ptice od mogočnega planinskega orla do jerebice. Razstavljene so krasne trofeje. Ne manjka tudi gojišč in zimska krmišča za fazane, jerebice in srnjake, vsakovrstne pasti in orožje ter raznih drugih lovskih potrebščin. Na stenah pa so tabele, ki kažejo razvoj lovskih društev itd. Pestre razstavne predmete so dali na razpolago graščak Pongarc iz Dornave ter graščaka Lippitt in Hunker iz Turnišča.

Tudi gozdna razstava je prav zanimiva, pestra in poučna. Kaže nam gozdna seme-

na, gozdno drevnino, vrste lesa in gozdne škodljivce; anatomijo lesa, lesni herbarij, impregnacijo lesa, pravilno sekanje, spravljaje in sortiranje lesa; vodno in suho rižo za spravljaje drv in hlodov iz hribov v doline, splave, sani ter voz, naložen s hlodi. Nazorno nam kaže življenje in delo koparja in drvarja s kopo in vsakovrstno pri kuhanju oglja potrebno orodje. Seveda ne manjka tudi drvarjeve kočice. Pozornost vzbuja tudi model žage venicjanke samice, katero je zelo natančno in dobro izdelal komaj 16letni Muhič Miha iz Sv. Barbare pri Slovenskih Konjicah. Razstavljene so tudi razni lesni produkti in izdelki. Ne manjka tudi zbirka naših zdravilnih zelišč, katere naše ljudstvo vse premalo pozna. Nabiranje teh zelišč je lahko za marsikoga lep vir dohodkov, posebno v današnjih težkih časih.

Poleg naštetih nam pa lovška kakor gozdarska razstava kažete še mnogo drugih zanimivosti.

Kamnik

Velika gasilska vaja bo v nedeljo v Domžalah. Sodelovalo bo 11 gasilskih društev iz Domžal in okolice, med njimi tudi gasilci iz Mengša, Radomelj in Trzina. Gasilske čete bodo gasile »ogenj« v Zanklovi tovarni barv.

Dnevni dogodki

× Nacionalna ura. Artiljerijski generalštabni polkovnik A. Stajčević bo predaval ob 19.30 o vojaškem in političnem položaju Srbije v začetku vojaških operacij l. 1915. Prenos iz Beograda.

× Za veleposestnika se je izdajal. V Poljčanah se je te dni pojavil pustolovec, ki se je izdajal za veleposestnika in trgovca z jabolki. Prav veseljaško se je bahal in kazal ljudem ti-sočake in svoj samokres, kar je vzbudilo pozornost orožnikov. Ko so ga prijeli se je izkazalo, da je delavec iz Sv. Roka ob Sotli po imenu F. Dragotin. Na vesti ima večjo tatvino in nekaj vlomov. Z dekletom, s katerim se je zavaljal, je moral pustolovec v zapore v Slov. Bistrici. Pri njem so našli 1200 Din in nekaj zlatnine.

× Nevaren izsiljivec. Sarajevska policija je aretirala ruskega begunca Gligorijo Pavloviča, ki je hotel izsiliti večjo vsoto denarja na ta način, da se je izdajal za inspektorja ministrstva za prosveto. Neki gospe se je ponudil za rešitelja njenega sina, katerega so v Pragi aretirali zaradi komunistične propagande. Gospa je vedela, da se njen sin ne bavi s politikom, in je neznanca ovadila policiji. Izkazalo se je, da je lažni inspektor bivši trgovec iz Vel. Kikinde, katerega hči Antonija se je slučajno poznala s sinom gospe, ki bi skoro bila njegova žrtev.

× Zaradi smrti žene in otroka je v Sarajevu skočil pod vlak Mustafa Mišević, po poklicu stražnik. Lokomotiva ga je odbila in ga le lahko poškodovala. Šel je domov, kjer je izpil večjo količino solne kisline. Pri njem so našli pismo, v katerem pravi, da hoče v smrt, ker sta mu nedavno umrli žena in otrok.

× 230 milijonov odškodnine. V osiškem procesu, ki obravnava našiško afero, zahteva dr. Muža v imenu državnega erarja okoli 230 milijonov in pol odškodnine. Za toliko je bila država oškodovana na taksah in davkih zaradi nezakonitega in sleparskega poslovanja Našičke d. d. Obtožena direktorja Našičke Sohr Aleksander in Soltan Herzog naj plačata državi 127.789.000 Din in 250.000 Din za stroške obravnave. Državno posestvo Belje pa zahteva odškodnino okoli 413.000 Din z obrestmi in 10.000 Din za stroške. Beograjska zadruga pa zahteva okoli 20 milijonov dinarjev za odškodnino. Za toliko je bila oškodovana z manipulacijami direktorjev Našičke d. d.

× Novo pešpot v Kamniško Bistrici bo razkazalo Osrednje društvo SPD planincem in vabljnim gostom v nedeljo dne 6. t. m.

× Gostilničarji kamniškega okraja so imeli veliko zborovanje v ponedeljek v Kamniku. Na programu je bila združitev obeh zadrug, kamniške in brdske, in skupno stanovsko organizacijo z izvolitvijo novega odbora. Ker so se čuli glasovi, da bo del gostilničarjev zahteval spremembo pri vodstvu zadruge, je bilo zanimanje za zborovanje izredno veliko. Bilo je 76 udeležencev. Zboru je prisostvoval tudi v imenu zveze gostilničarskih zadrug ravnatelj g. Petelin. Zastran sestave odbora je bil kljub kritiki z nekaterih strani dosežen sporazum, tako da je bila vložena samo ena lista, na kateri je bil izvoljen za predsednika bivši poslanec g. Anton Cerer, za podpredsednika g. Ciril Toman iz Moravč, v odbor pa po večini dosedanji odborniki obeh zadrug.

Naš novi roman

prične izhajati

„ZBESNELI DEMON“

V NEDELJO 6. OKTOBRA

ko trpljenje. Njen sin Anton je bil žrtev svetovne vojne. Kot češkoslovaški legionar, ki se je izkazal v borbi za osvoboditev svoje domovine, si je nakopil jetiko, kateri je po 10. letih podlegel. Vedno zavedna in z narodom čuteča gospa je z največjim samozatajevanjem prebolela to izgubo ob tolažbi svoje hčere Lujze in drugega sina Franca. Zaljučim naše sožalje, blagi pokojnici pa večni mir! Pokopali jo bodo danes ob 16. na pokopališču k Sv. Križu izpred mrtvašnice Stara pot 2.

* Spominski žalni koncert, ki ga priredi društvo »TABOR« v Ljubljani, bo v ponedeljek 7. oktobra ob 20. uri v frančiškanski cerkvi.

* Med večeraj in jutri je naslov trojeanske igre, ki jo je napisala Božena Begovičeva. V glavnih vlogah nastopajo Nablocka, Mira Danilova, Gabrijelčičeva, Boltarjeva, Jan in Gregorin. V manjših vlogah so zaposleni Slavčeva, Daneš in Drenovec. Režijo ima g. Jerman. Premijera drame »Med večeraj in jutri« je drevi 3. t. m. za stalni abonma Četrtek.

* Esperantski tečaj za začetnike se otvori v torek 8. oktobra ob pol 20. uri v šoli pri sv. Jakobu.

* Narodno-obrambna razstava v mestnem muzeju poleg Križank bo odprta še vključno do nedelje 6. oktobra t. l. Na to opozarjamo posebno šolska vodstva bližnje in daljne okolice, da enega izmed izletov v tem tednu določijo za ogled te razstave. Z našimi narodno obrambni-

Konjske dirke

na Fužinah pri Ljubljani
v nedeljo 6. okt. ob 14. uri
priredi
Kolo jahatev in vozačev
Startalo bo 52 konj

Banovinska žrebčarna bo za propagando konjereje predstavila svoje najlepše žrebce. — Stave na konje

mi vprašanji naj se seznanijo v prvi vrsti mladi, ki bo poklicana jih reševati. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. Prosimo, da obiske šol prej javite na vodstvo družbe telefon 30-37, da se pravočasno poskrbi za tolažbe. Vstop je vsakemu prost.

Maribor

△ Narodno gledališče. Četrtek 3. oktobra ob 20. uri: »Tartuffe«. Premijera. — Petek 4. oktobra: Zaprti. — Sobota 5. oktobra: »Izdaja pri Novari«. Premijera.

△ Odkritje kraljevega spomenika na Pohorju. V nedeljo 6. oktobra bodo na Pohorju slovesno odkrili spomenik Kralju Mučeniku v obliki kamnite piramide, ki so jo postavili preprosti delavci, člani mariborske Narodne odbrane. Spomenik je postavljen na važnem križišču med Pohorskim domom in Mariborsko kočjo blizu znane Kopove gostilne. Blagoslovitvene obrede bo opravil ob pol 11. uri dopoldne kanonik dr. Žagar, nato bo služba božja in slovesno odkritje. Mariborčani in okoljanci se udeležijo odkritja v velikem številu!

△ Zveza Maistrovih borcev v Mariboru priredi v soboto 5. oktobra v Narodnem domu zabaven večer. Vstopnine ni. Čisti dobček je namenjen podpornemu fondu za revne Maistrove borce.

△ »Izdaja pri Novari« — tretja premijera. Švicarski pisatelj Cesar von Arx je napisal učinkovito in pretresljivo dramo »Izdaja pri Novari«, ki je obšla z največjim uspehom vse vlemestne odre. Mariborsko gledališče jo uprizori v režiji nadarjenega režiserja Petra Malca v soboto 5. oktobra.

△ Vlomilci zopet na delu. Preteklo noč so še neizsledeni vlomilci vlomili skozi okno gostilne Apolonije Lahove na Radvanjski cesti. Odnegli so gramofon s ploščami, zalogo cigaret in različnih jestvin v skupni vrednosti 1500 dinarjev.

△ Huda nesreča sabljača. V torek zvečer je pri vaji sabljačev doletela huda nezgoda 40letnega upokojenega ravnatelja Antona Slanderja. Ko se je boril z dr. Pihlerjem ml., mu je ta prebil čelado in ga s tako silo zadel v desno oko, da mu je takoj izteklo. Ranjeni pa so tudi možgani. Nevarno po-

* Klavirski koncerti Ivana NOČA so v našem mestu vedno prvovrstni umetniški dogodek. Na svojem koncertu v petek 4. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani bo izvajal skladbe Bacha, Beethovna, Chopina in Liszta. Vljudno vabimo vse koncertno občinstvo na ta koncert. Sedeži od 30 Din navzdol v knjigarni Glasbene Matice.

* REJ pod lipo pri Ziljanah nam je vsem znan po opisu iz ljudskošolskih beril. V nedeljo 6. t. m. ob 15. uri bomo videli v Ljubljani, kako se ta veliki ples koroških Slovencev v resnici izvaja. Plesali ga bodo na Cojzovem grabnu potem, ko bo izvršen drug ziljski narodni običaj, to je štehanje. Štehanje se vrši na ta način, da jezdec na neosedlanih konjih v diru razbijajo barigleco, ki je natakajena na smrekov kol. Ko je barigleca razbita, lovijo obroče in nazadnje venec. Kdor ujame na konju v diru venec, ta postane štehovski mojster. Na Koroškem vlada za te običaje veliko zanimanje, pa tudi drugod, kjer jih danes kažejo. V Ljubljani se bo to prvič javno izvajalo v nedeljo 6. t. m. ob 15. uri na Cojzovem grabnu. Dopoldne ob pol 11. uri pa se bo razvila po ljubljanskih ulicah ziljska ohcel. Sedeži za prireditve na Cojzovem grabnu so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice. Sedeži po 15, 12 in 10 Din, stojišča 5 dinarjev.

* Mornarji! Drevi bo ob 20. uri v prostorih pri »Sestici« reden članski sestanek. Radi važnosti dnevnega reda in aktualnega predavanja »O stanju svetovne vojne mornarice glede na bližnje dogodke«. Predava dr. Soudat. Vabi odbor.

* Bik ga je! Na Rudniku je večeraj zjutraj bik pritisnil k zidu 28letnega Jožeta Sinkoveca s tako silo, da mu je zdrobil levo nogo. — V Trziču je v ponedeljek 11letnega delavčevega sina Jožeta Klemenca konj brenil v čelo in ga precej močno poškodoval. — Razigrani šolarčki so se iz šole grede stekli v Dolenji vasi. Med takim razposajenim ravnanjem je eden izmed dečkov pahnil 11letnega Rudolfa Trdana, ki je tako nesrečno padel, da si je pri tem zlomil levo nogo. — Vsi trije poškodovanci se zdravijo.

* Iz »TABORA«. Danes ob 20. uri bo članski sestanek na realki. Pričakujemo številne udeležbe. — Odbor.

* Diskusijski večer »BRAZDE« bo v petek 4. oktobra ob 20. uri v lokalni Zvezi kmetskih fantov in deklet, Tavčarjeva ulica 1. — Referira tov. France Gerželj o temi: Položaj kneta v Evropi. — Vljudno vabljeni!

škodovanega Slanderja so prepeljali v bolnišnico. Bati se je za njegovo življenje.

△ Iz bolnišnice. 24letnemu delavcu Juriju Vrabču na drž. železnici je pri delu padel na glavo kos železa in mu hudo poškodoval spodnjo čeljust. Antonu Mohorku, delavcu, pa je pri nalaganju padel na koleno težak hlod in mu zdrobil koleno na levi nogi. Oba se zdravita v bolnišnici.

△ Iz policijske torbe. Vinskemu trgovcu Milku Jesihu so ukradli z dvorišča na Rotovškem trgu krasnega volčjega psa, ki je vreden 1500 dinarjev. Pes sliši na ime »Rigo«. — Na policiji imajo zabeleženih dvoje tatvin koles, in sicer so izginila kolesa uradniku Mohorju Vabiču izpred sreskega načelstva in krznarju Petru Semku iz neke veže v Jurčičevi ulici.

△ Mala Rozika je izginila. — Šauperlova družina v Razvanju pogreša že od nedelje 9letno hčerko Roziko. Tega dne je odšla skozi Betnavski gozd v svoji teti v Maribor in se ni več vrnila, pa tudi pri teti je ni bilo. Deklica ni imela navade ostajati pri drugih ljudeh, zato je njeno izginotje tem bolj tajinstveno. Starši se resno boje, da se ji ni kaj hudega pripetilo, ker je znano, da se po Betnavskem gozdu klatio cigani in razni potepuhi. Kdor bi kaj vedel o Roziki, naj to sporoči orožnikom ali policiji.

△ Licitacija najdenih predmetov bo dne 4. oktobra v običajnih prostorih na Glavnem kolodvoru. Pričetek ob 9. uri dopoldne.

△ Grajski kino: Danes premijera vefilma »Barcarola«. Krasen film velike ljubezni v veseli noči na lagunah Benetk. — »Barcarola« je najnovejša Ufa-veledelo. V glavni vlogi Gustav Fröhlich in Lida Bararova.

△ Kino Union: Danes premijera najlepšega filma zadnjih let »Epizoda«, s Paulo Wessely in Karlom L. Diehlom. Film, ki ga priznava svetovna kritika soglasno za do-

vršeno umetnost. Paula Wessely, ki igra glavno vlogo, si je pridobila s tem filmom na tekmovanju, ki se je nedavno vršilo v Benetkah, kot največja umetnica zlat pokal.

V srce so ga zabolli

Iz Slovenske Bistrice je danes dospela vest, da so snoči v nekem fantovskem prepiru zabolli 27letnega Ivana Janka z nožem v srce, da se je zgrudil na mestu mrtev. Podrobnosti še niso znane.

Celje

■ Spominska svečanost za blag. kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem bo v Celju na obletnico marsejske tragedije. V ta namen je bil v torek 1. t. m. ob 19. uri na mestnem poglavarstvu posvetovalni sestanek, na katerem so izvolili ožji odbor za prireditve žalne svečanosti. V odboru, kateremu predseduje predsednik občine g. Mihelčič, so direktor g. Šubic ter zastopniki društev, šol in vojaštva. Odbor bo v smislu posvetovalnja vse pripravil za počastitev spomina na obletnico tragične smrti.

■ Kroglo si je pognal 23letni Smajl Mešetović, redov 39. pp. v Celju. Neznana stvar ga je tako razburila, da se je z vojaško puško ustrelil v vrat. Njegovo stanje je zelo kritično ter se sedaj nahaja v bolnici.

■ Za 160 Din izlet v Celovec in Vrbsko jezero priredi »Putnik« z avtobusom. Potni list in avstrijski vizum ni potreben. Odhod bo v nedeljo 6. oktobra ob 5. zjutraj izpred kolodvora, povratek pa okrog 22. ure. Prijave se sprejemajo še samo danes 3. oktobra v pisarni »Putnik«, Aleksandrova trg 2.

■ Mestno gledališče. Prijave za stalne naročnice predstav mestnega gledališča so podaljšane do 12. t. m. Prijave sprejema knjigarna »Domovina« na Kralja Petra cesti.

Ptuj

Z ročico ga je. Ko sta se v nedeljo zvečer vračala Čebular Karol, 31letni mizarjski pomočnik, in Petrovič Adolf, posestniški sin, oba iz Zgornje pristave, sta se v pijačnosti med potjo nekaj sporekla. Petrovič je udaril tovariša z ročico po glavi. Šele čez nekaj ur sta ga našla v nezavesti dva fanta. Zavedel se je šele naslednji dan doma, od koder so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Nesreči. Arnuš Ani, 18letni delavki pri Reinhardu v Ptuj, je padel na nogo za bob in jo hudo poškodoval. — Pišek Franc, 56letni delavec iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju, je šel prenočevati na podstrežje. Pa mu je spodrsnilo in je padel 7 m globoko na pod. Zadel je hude notranje poškodbe.

Novo čebelarstvo podružnico Slovenskega čebelarstva društva so ustanovili v Jurrovcih, pod katere okoliš bosta spadali tudi vasi Tržec in Lancova vas. Ustanovni občni zbor bo v nedeljo 6. oktobra v prostorih gostilne Šmigoc v Jurrovcih niže Ptuja. Vsi ondotni čebelarji in prijatelji čebelarstva se vabijo, naj se ga udeležijo. Pri občnem zboru bo imel strokovno predavanje odposlanec Slovenskega čebelarstva društva iz Ljubljane.

Litiia

Nenadna smrt. Včeraj ob 18.45 je tukaj nenadno umrl bivši ravnatelj tobačne tovarne v Ljubljani g. Elsner. Ravnatelj je šel k brivcu Ulagi. Ko je sedel in ga je brivec namazal s milom, mu je postalo slabo in zgrudil se je takoj mrtev na tla. Pokojnik je bil v litijskem hotelu »Čikago« pri svoji svakinji. Naj počiva v miru. Zaljučim naše sožalje!

Radio

Četrtek, 3. oktobra.

LJUBLJANA: 12.00 Narodne na ploščah — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Radijski orkester — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Radijski orkester — 18.40 Slovenščina za Slovence (dr. R. Kolarič) — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Prenos iz Beograda — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Radijski orkester.

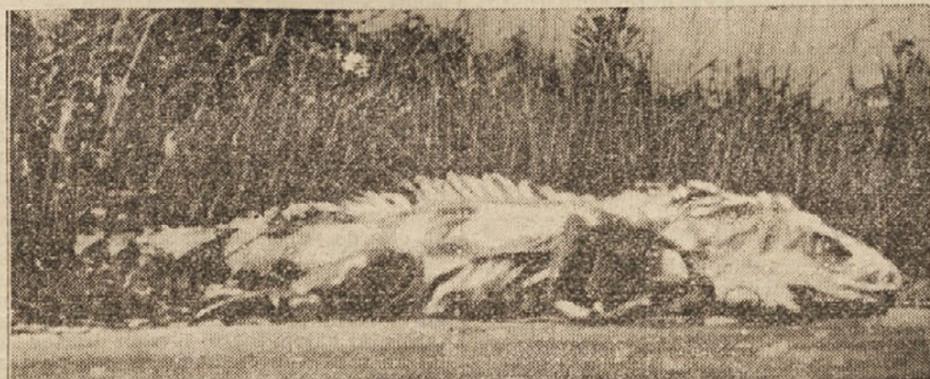
Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.
3. oktobra, četrtek: Med večeraj in jutri. Premijera. Red Četrtek.
4. oktobra, petek: Zaprti.
5. oktobra, sobota: Tuje dete. Premijera. Red B.

OPERA

Začetek ob 20. uri.
5. oktobra, sobota: Manon. Izven. Globoko znane cene od 30 Din navzdol.
6. oktobra, nedelja: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Globoko znane cene od 30 Din navzdol.

Nekemu ameriskemu fotografu se je posrečilo fotografirati tako zvano »floridsko pošast«, o kateri zadnje tedne govori vsa Amerika. Gre, po sliki sodeč, za orjaško kusačico, ki živi deloma na suhem, deloma v vodi.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor Telefon 2730

Frančiška Gaal

V muzikalni veseloiгри

Oprostite, zmotila sem se...

(Skandal v Budimpešti)

Kot dopolnilo domači film o podelitvi narodnih noš vojvodi Kentskemu in njegovi soprogji na dvoru Nj. Vis. princa Pavla v Bohinju

Najnovejši Foxov zvočni tednik

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15

Predprodaja vstopnic dnevno od 11. do pol 13. in od 15. ure dalje

Prednaznanilo:

Premijera veseloiigre: Pride!

Dolarski princ

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Četrtek, 3. oktobra. Katoličani: Terezija od ml. J. Pravoslavni: 20. septembra: Jevstatije.

DEZURNE LEKARNE

Leustek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12; Komotar, Vič-Glince, Tržaška c. 12.

* Spominski žalni koncert, ki ga priredi društvo »Tabor« v Ljubljani, bo v ponedeljek, dne 7. oktobra ob 20. uri v frančiškanski cerkvi.

* Umrli je gospa Marija Vesela, roj. Tonajser, tašča ravnatelja g. Evgena Lovšina. Pokojnici je bilo usojeno, da je v življenju prestala z materinskim junaštvom hude udarce in brid-

Gospodarstvo

Devaluacija v ČSR

V zvezi z nedavno izjavo češkoslovaškega finančnega ministra dr. Trapla, češ, da se češkoslovaška krona ne bo več devalvirala, je zanimivo tudi mnenje drugega znanega češkoslovaškega finančnega strokovnjaka, bivšega finančnega ministra in guvernerja češkoslovaške Narodne banke dr. Engliša. V vrsti člankov v »Lydovih Novinah« se peča z razvojem češkoslovaške valute, njenim prehodom na zlato podlago in pride tako do leta 1934., ko se je zlata podlaga češkoslovaške krone zmanjšala za eno šestino.

Dr. Engliš v svojem članku obravnava rezultate, ki so bili doseženi s tem korakom in prihaja do zaključka, da se je Češkoslovaška z devaluacijo otela nadaljnjemu nasilnemu zniževanju cen in vseh ekonomskih indeksov. Lajk seveda teh rezultatov ne opazi, ker si ne more misliti položaja, kakršen bi neizbežno nastal, ako bi devaluacija ne bilo. Ker je med tem devaluacija izravnala samo dispariteto med češkoslovaškim in svobodnim svetovnim nivojem cen, je ostal češkoslovaški nivo pod svetovnim pritiskom in zato na Češkoslovaškem zaradi devaluacije cene niti v celoti, niti posamično niso poskočile. Kasnejši skok indeksa cen je posledica načrtnega gospodarstva v kmetijstvu, ne pa posledica devaluacije, kajti steer bi bilo mogoče v Češkoslovaško uvajati življenske potrebščine mnogo ceneje tudi v zvezi sedanemu kurzu češkoslovaške krone.

Devaluacija med tem ni mogla niti dokončati, niti izravnati predhodne deflacije. Zaradi tega je bilo potrebno izvršiti ali redukcijo ekonomskih števil na nivo, ki je ustaljen z devaluacijo, ali pa bi se morale ponovno povzestiti cene in plače, ki so bile s predhodno deflacijo znižane na star nivo. Korak nazaj pomeni inflacijo, ki jo imenujemo reflecijo zato, ker izravnava predhodno deflacijo.

Devaluacija je premagala dispariteto med notranjim češkoslovaškim in svobodnim

svetovnim nivojem cen ter je s tem položila trden temelj mednarodni češkoslovaški izmenjavi dobrin. S tem je zaustavila neizbežno padanje češkoslovaškega izvoza, proti kateremu je industrija zahtevala uvedbo državnih izvoznih premij. Država pa za to postavko ni imela sredstev. Devaluacija pa med tem ni mogla premagati deflacijskih problemov ostalih držav, njih notranje krize in zmanjšane kupne sposobnosti, njihove obrambe proti uvozu (kontingenti), njih plačilne nesposobnosti (kliring). Po devaluaciji so težkoče češkoslovaškega izvoza še narasle. Težnje po autarkiji so se poostriale, vendar češkoslovaška industrija s svojim izvozom v zvezi temu prodira na svobodne svetovne trge. Devaluacija je mogla uničiti razliko med češkoslovaškimi in inozemskimi cenami samo v toliko, v kolikor je ta povzročena z valorizacijo zlata. Ni pa mogla izravnati razlike, ki je posledica pocenitve inozemstva zaradi zmanjšanih stroškov za produkcijo, manjših javnih bremen itd. Interes češkoslovaškega izvoza zahteva, da se nivo cen doma ne dviga z nobenimi strokovnjaškimi intervencijami, da se ne obremenjuje s povečanjem javnih taks in intervencij, kakor je to slučaj zunaj, obenem pa zahteva sprostitev agende izvoza in uvoza, ter svoboden uvoz iz svobodnih držav.

S stabilizacijo kupne moči denarne enote je devaluacija dala zdrav temelj tudi domačemu gospodarstvu, česar ni bilo, ko se je denarna enota valorizirala in je gospodarstvo propadlo. Stabilnost denarne enote je pogoj za obnovitev notranjega ekonomskega ravnovesja. Deflacija med tem pa še ne pomeni, da je notranje ekonomsko ravnovesje doseženo in ga tudi ne more nadomestiti. Tu je šele treba delati na devalvacijski podlagi, ker bi drugače postala nesigurna celo sama denarna podlaga. Za obnovitev gospodarstva je v prvi vrsti potrebno ravnovesje v javnem gospodarstvu.

Gospodarske vesti

Žetev na Kitajskem je letos izredno slaba in zaostaja za lanske za celih 60%. Vse, kakor bo ta primanjklaj v znatni meri vplival na razvoj cen žitu na svetovnih tržiščih.

Podražitev kruha v Franciji. Zaradi vedno višjih cen pšenice, se je v Franciji podražil kruh. Kakor znano so cene najvažnejšim življenskim potrebščinam v Franciji uradno določene. V poslednjem tednu je bila maksimalna cena kruhu povišana za deset centov.

Letošnja žetev pšenice v Romuniji cenijo na 28 milijonov stotov. Pšenica je kvalitativno slabša od lanske. Domači konsum pšenice znaša povprečno 25 milijonov stotov na leto, tako da bodo ostali trije milijoni za izvoz. Ker se je država z inozemskimi interesi pri pogodila za 1,5 milijona, ter privatni trgovci pa za 1 milijon stotov pšenice, ostane še pol milijona, ki ga doslej še niso mogli plasirati na inozemskih tržiščih. Cene imajo na domačih tržiščih čvrste tendence. Minimum 340 lejev je že davno prekoračen. — Pridelek koruze se ceni na 48 milijonov stotov. Ker pa je že doma večje povpraševanje po koruzi, bo ostalo za izvoz brčkone najmanj 10 milijonov stotov koruze.

Avstrija prepovedala izvoz sene in slame. V sled pomankanja živinske krme v Avstriji je vlada prepovedala vsakršen izvoz sene in slame iz Avstrije. Ta prepoved velja od 30. septembra t. l. do 15. maja 1936.

Oddaja adaptacijskih del na objektih vojašnice Vojvode Mišiča v Mariboru se bo vršila potom ofertne licitacije dne 17. oktobra pri referentu inženjerije Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri istem referentu).

Prodaja lesa se bo vršila potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 21. oktobra pri Direkciji šum v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri Zbornici TOI v Ljubljani).

Dobave. Gradbeni oddelek drž. železnice v Ljubljani sprejema do 8. oktobra ponudbe glede dobave tovarne masti, mila, lesenih spojk, raznega lesa, železa, vijakov, groverjevih obrobov, žice, jekla, žaglinih listov itd. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 9. oktobra ponudbe glede dobave 40.000 kg portland-cementa.

Slab pridelek medu. Iz mnogih krajev naše države prihajajo poročila, da bo letošnji pridelek medu prav malenkosten. Čebele niso imele dovolj dobre pašne ter jih bodo morali mnogi čebelarji čez zimo prehraniti s sladkorjem. V to svrhu bodo zaprosili za sladkor, prost državnih trošarin.

Propaganda za nabavljeno zadrugarstvo. Tekom letošnje jeseni in zime bo priredil Glavni savez srbskih zemljoradniških zadrug širom države cel niz predavanj o pomenu nabavljalnega zadrugištva.

Nova tvornica cementa v Skoplju. Skupina industrijev iz Skoplja se je odločila, da zgradi v Skoplju veliko tvornico cementa.

Povečanje izvoza ovac v Francijo. Po odloku Francoske vlade je od 10. oktobra naprej omogočen naši državi večji izvoz ovac v Francijo. S to odločbo je dosedanja kvota povečana od 5% na 35%.

Jugoslovanske klirinške terjatve so se v poslednjem tednu povišale na 500 milijonov dinarjev.

Kmetijski dolgovi v Madžarski. Ta mesec poteče rok začasne rešitve vprašanja kmetijskih dolgov v Madžarski. Dosedanji način rešitve je izveden po načelu splošne zaščite kmetijskih dolžnikov in znižanje obresti na 5 in pol %. Posvetva, ki so zadolžena preko gotove višine, se smatrajo kot zaščiteni ter so zavarovana pred prisilnimi plačili, v kolikor s opač obresti redno plačane. V naprej pa bodo vsa posvetva razdeljena po velikosti. Posvetva od 20 do 30 oralov bodo razdoločena z izdajo 3 do 3 in pol odstotnih bonov. Za srednje in velika posvetva pa bo veljala dosedanja rešitev. Vendar pa se skoro povsod pojavlja težnja po individualni zaščiti.

Jugoslovansko-avstrijska trgovina. Po avstrijski statistiki je uvozila Avstrija iz Jugoslavije v prvih osmih mesecih letošnjega leta blaga za 53,9 milijonov šilingov (lani v isti dobi za 64,2 milij.). Avstrijski izvoz v našo državo pa je znašal v tem času 33,3 milijonov šilingov. Pasivnost avstrijske trgovine z Jugoslavijo je znašala torej 20,6 milij. šilingov.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 2. oktobra. Amsterdam 2960-30 do 2974-90, Berlin 1756-08 do 1769-95, Bruselj 737-75 do 742-81, Curih 1424-22 do 1431-29, London 213-99 do 216-04, Newyork 4336-79 do 4373-11, Pariz 238-18 do 239-62, Praga 181-05 do 182-16, Trst 355-81 do 358-90.

Curih, 2. okt. Beograd 7, Pariz 20-2250, London 15-06, Newyork 307, Bruselj 51-85, Milan 25, Madrid 48-90, Amsterdam 207-70, Berlin 123-70, Dunaj 57-60, Stockholm 77-60, Oslo 75-60, Kopenhagen 67-20, Praga 12-72, Varšava 57-8250, Atene 2-90, Carigrad 2-45, Bukarešta 2-50, Helsingfors 6-6325, Buenos-Aires 0-84.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Zagreb, 2. oktobra. 7% inv. pos. 77 do 78 do 77 do 78, vojna škoda 353 do 355 do 353 do 355 do 353-50, ost., nov., decemb. 357 r, 7% Blerovo posojilo 69-50 r, 8% Blerovo posojilo 80 r, 6% beglučke obveznice 62 r, Agr. priv. banka 227 do 230, Dunaj-Zagreb 856-50 do 866-50 do 861-50, Dunaj-Beograd 867-40 do 857-40, Grčija-Zagreb 31-65 do 32-35 do 32, Grčija-Beograd 32-25 do 31-55, Privatni kgliring London-Zagreb 232-45 do 234-05 do 233-25, Priv. klir. London-Beograd 233-44 do 231-84, Priv. klir. Madrid-Zagreb 565 r, Priv. klir. Madrid-Beograd 570 pon., Trboveljska 100 n, Izis 40 r, Sečer. Osijek 130 n, 7% stab. posojilo v Parizu 76 do 80.

BLAGOVNO TRZIŠČE

Novi Sad, 2. oktobra. Vse je neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet srednji.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

KROJASKEGA VAJENCA iščem. Hrana in stanovanje v hiši. Anton Bobnar, krojač, Dol. Toplice.

KDOR REFLEKTIRA na prvovrstno pisarniško, samostojno moč, večšo več jezikov, knjigovodstva in bilance, naj se oglasi pod »Tako« na oglasni oddelek lista.

PRODAM tekstilne knjige Göschen, Weberei, Spinnerei, Färberei. Naslov v upravi lista.

STANOVANJE, enosobno, v sredini mesta, išče mirna stranka za oktober. Ponudbe pod »Čedno« na oglasni oddelek lista.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti svoje-ga nepozabnega soproga, očeta, brata, strica, svaka, bratranca in zeta, gospoda

RUDOLFA ESTA

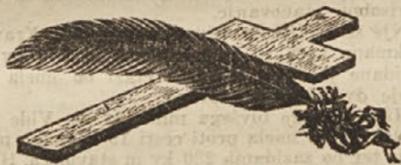
mešnega računskega inspektorja v p. in rezervnega kapetana

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom najtolepeje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku g. dr. Misu za ves njegov požrtvovalni trud za časa pokojnikove bolezni, preč. gospodu župniku Janku Barletu za tolažilne obiske, čč. duhovščini in čč. sestram usmiljenkam. Nadalje se zahvaljujemo županu g. dr. Vlad. Ravniharju in gg. občinskim svetovalcem, mestnemu uradništvu z g. direktorjem Jančigajem na čelu, vojaški komandi in častniškemu zboru, Sokolu II., Sokolskemu društvu Radeče, ravnateljstvu in uradništvu OUZD, združenim pevcem Ljubljanskega Zvona, Slavca in Glasbene Matice za prelepo žalno petje, zastopnikom in zastopnicam raznih organizacij in društev ter končno vsem prijateljem, znancem in sostanovalecem, ki so dragoga pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Maša zadušnica bo darovana v petek 4. t. m. ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi Sv. Petra.

Žalujoča soproga z otroci in ostalo sorodstvo

V globoki žalosti sporočam sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno ljubljena mati, sestra, teta in tašča, gospa

Marija Veselá roj. Tonajser

dne 1. oktobra t. l. ob 22. po dolgi, mučni bolezni, mirno in bogu vdano umrla.

Pogreb predrage pokojnice bo v četrtek ob 16. izpred mrtvašnice Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 2. oktobra 1935.

Lujza Lovšinova, v imenu rodbin Veselý, Tonajser, Krátký in Lovšin

INSERIRAJTE

v dnevniku
»GLAS NARODA«

Imate

knj prodati, kupiti

službe

iskati, ponujati

posojila

zaposliti, posredovati

stanovanja

iskati, oddajati

potrebujete

hrano, oblatila, knjige, pouk, razvedrila itd. vse

dobite

potom najcenejših

„Malih oglasov“

v „Glasi naroda“

Telefon 2059

Suha drva, premog, karbopakete dobite pri

I. POGAČNIK

Bohoričeva ulica št. 5

Kranilne knjižice

prodate ali kupite najboljše

potom moje pisarne. Solidno poslovanje! Priložite znakko!

Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka ul. 12, Telefon 38-10

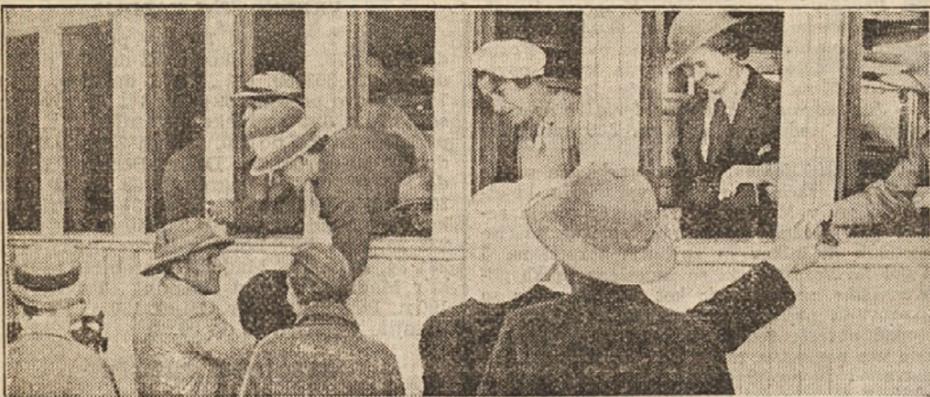
Ureditev dolgov

potom sodnih in izvensodnih poravnav.

Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. — Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilance.

Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. — Vsi posli kmečke zaščite.

Edina koncesionirana komercialna pisarna: LOJZE ZAJC, Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18

Addis Abebo so zapustili vsi tujci. Slika kaže Nemke, ki se z otroci poslavljajo na kolodvoru glavnega mesta Abesinije od prijateljev in znancev

Ameriški črnci

Společka zglejajo vsi enako. — So temni, imajo kodraste lase in črnosive oči, katerih belina ni bela, temveč modrovijoličasta. Pozneje jih začne človek počasi razlikovati in najde na svoje presenečenje vedno nove tipe. Pa ne samo to. Tudi koža ima odtenke: od medlo rumenkasto-rjave do črne ebenovinaste barve; vidite debele ustnice in vidite ozke ustnice, široke nosove in ozke nosove, okrogle glave in podolgate glave — v ulicah črnih okrajev so zastopana vsa črna afriška plemena. Seveda v uniformah ameriške konfekcije. In ta ogromna pestrost se še poveča s primesjo belokožcev, Indijancev in Japoncev; seme vseh plemen sveta se je pomešalo v tem črnem kolu, ki ga nazivajo »coloured people«.

Cprav so črnici uradno ravnopravni, vendar prebivajo samo v določenih okrajih in za meje teh okrajev se bje tih, toda zato tembolj ogorčeni boj. Če se enkrat posreči črnici naseliti se v »belo« ulico, bo »črtnem« postala ulica »črna«. Govoril sem o črnem vprašanju z mnogimi belimi Američani. Prilicno bistra Američanka, brez predsodkov, katera je dolgo živela v Evropi in ni ena od takozvanih »sto-« »centnih«, mi je dejala: »Oni so skratka drugačni. Diše drugače in drugače se obnašajo... Sprva je rekla da smrdi, potem pa, ko sem jo prošil za pojasnilo, je popravila.

Iz lastne izkušnosti vem, da črnici ne smrdi bolj od belokožcev. Pač pa se razlikujejo od njih — vprašanje je samo, zakaj in v čem se razlikujejo.

Ne govorim o jugu Zedinjenih držav, kjer vladajo v znatni meri še nazori iz časa suženjstva. Govorim o prosvitljenem severu, o severu, ki je proglašal in izvedel osvobodjenje sužnjev. Ne morda iz idealizma, ali iz demokratičnih razlogov — seveda je bilo med bojovníki za osvobodjenje sužnjev tudi mnogo idealistov. Toda glavni razlog, da se je osvobodjenje sploh izvedlo in da se izvojevalo prav na severu in to prav okoli leta 1860.—70., je v tem, da se je na severu razvijala industrija, med tem ko je jug še nadalje ostal krajina velikih plantaž. In iz čisto gospodarskih razlogov je postal na severu svobodni črnc-delavec cenejša sila, nego nesvobodni suženj, ki je bil sam del kapitala, katerega zaradi tega ni bilo svetno uporabiti pri stroju. Svobodnemu delavcu se plača samo meza — drugače se zanj ni treba brigati. Če umre — dosti drugih, ki ga nadomeste. Mrtvi suženj pa je zguba na kapitalu.

Iz drugega stališča pa tiči v tem razvoju velika nevarnost. Nastaja tu proletarijat, ki je posestnikom proizvodnih sredstev tudi plemensko tuj in katerega nastanek zaostuje dosedanje razredne razlike še s plemensko in narodnostno sovražnostjo.

Zato tradicija in vzgoja skrbi za to, da ostane vsak tam, kjer je.

Ti si belokožec in črnici so tuja, čudna zverjad. So bedasti, prisutni in smrdi. Dobri so kvečjemu za to, da ti čistijo čevlje. Glej, da ti ne pridejo preblizu!

Ti pa si črnc — glej, kako smo mi belci plemeniti in spodobni. Dali smo ti državljska prava — toda več, prosim, ne zahtevaj. Le lepo si ohrani občutek svoje manjvrednosti, ki ti je last od vekovaj. Če boš ostal vedno lepo pokoren, ti noben žandar ne bo razbil glave.

Ko sem prvič šel obiskat črnko rodbino, sem o tem povedal svojemu prijatelju, belemu študentu. Iskreno mi je svetoval: »Čuvaj se — zvečer je v črnem okraju nevarno. Belokožec si — nimajo nas radi — lahko bi te napadli.« — Bil sem edini gost v črnki restavraciji. Redko-kje sem bil tako vljudno in prijateljsko postrežen. Toda preje sem moral razbliniti nezaupanje. Uvesti me je moral tjakaj črnc, kateremu

sem bil priporočen in moral jim je pojasniti, da sem Evropec in da nisem, kakor ti belci v tej državi... Potem pa je bilo kar ganljivo. Kdo je že videl s pretepanjem zastrašenega psa, kadar se z njim prvič ljubeznivo ravna; kadar nenadoma pride nekdo in ga pogladi; kako se v njegovih očeh pojavi nov še nevideni blesk — tako je to bilo.

Nezaposlenost med črnici je trikrat večja, kakor med belimi. Črnki deli so najbolj žalostni deli ameriških, že tako in tako žalostnih mest. Kakor da na vsem leži gosta plast prahu. Gole, bedaste hiše iz opeke ali iz lesa, druga drugi enake se vrste, vse odzadaj z enako trhljimi lesenimi terasami in gasilskimi lestvami. Niti drevesa, niti cvetlice, niti travice. Pestre so samo obleke žensk in klobuki mož. Čiščenje ulic je iznajdba, ki se tukaj še ni uveljavila. Samo deca, smešni črnčki s tankimi nogami in belimi zobmi se pode po ulicah, kriče, se smejo v vseh glasovih, kakor da bi hoteli s svojim smehom oglušiti mračno sivino teh ulic.

Često sem med belci slišal, da se nahaja Beograd neke v Nemčiji ali na Ogrskem, Črnici, še celo črnki delavci, s katerimi sem govoril, so me presenetili s svojim pregledom v evropskih političnih, zgodovinskih in zemljepisnih razmerah. Vpraševali so mnogo bolj inteligentno in dosti raje so se dali poučiti, nego povprečni belci, s katerimi sem se družil.

Takole je pozdravljal robot obiskovalce velike razstave v San Diegu v Kaliforniji

Zanimalo me je, kje je imovinska meja, pri kateri prične biti črnc družabno enakovreden. Tam je namreč mnogo črnkih milijonarjev. Toda tudi oni ne najdejo vstopa v puritansko »konzervativno« družbo.

V parlamentu so črnici poslanci, na univerzah študirajo črni študenti. — Toda med 50. okrajnimi župani velikega mesta Srednjega Zapada, kjer živi nekoliko stotisoč črncev, ni niti en župan črnc in odstotek črnih študentov in poslancev niti zdaleka ni v skladu z odstotkom črnega prebivalstva.

Javno delovni črnici mislijo, da se bo to stanje izpremenilo — toda zadovoljujejo se z obrambo. Tudi njihov največji list se skladno imenuje »Defender« — Branitelj.

Večina črncev o tem sploh nerada govori. Trudno in brezbržno mahnejo z roko. Tako je to bilo, tako to bo. Učinek tradicije, pa tudi učinek velike krize. In dogodki, ki so se pred kratkim odigrali v Harlemu, kjer so črnici proti napadom belokožcev organizirali skupno oboroženo obrambo, kažejo, da plemensko vprašanje v Ameriki še davno ni rešeno.

Hiša molka

Abesinski dopisnik nekega francoskega lista povdarja v svojem najnovejšem poročilu, da je treba z največjo rezerviranostjo sprejeti vse vesti o abesinskem cesarskem dvoru in cesarjevih ukrepih. Abesinski cesar živi rezervirano, redko nastopi v javnosti in ga obdajajo samo njegovi dvorjani. Kaj misli Haile Selasije v osamljenosti svoje palače v družbi treh ali štirih zaupnih svetovalecev? Mislim, da niti sami ne vedo ničesar zanesljivega o njegovih proklamacijah. Vsekakor ne prode v nobenem primeru noben glas v javnost. Te vzhodnjaške palače so hiše molka. Ko je umrl Menelik, se je cesarici Taitui posrečilo cele štiri mesece skrivati pred narodom smrt svojega kraljevskega soproga.

Ako je črnc pridigar

V državi Alabami (USA) je postal v nekem mestecu pridigar črnc, ki je za mladih dni bogve zakaj moral odsedeti nekaj ur v zaporu. Potlej pa se je vzorno vedel in skrbno pazil, da ne bi njegova verska občina kaj izvedela o nekdanjem njegovem neprostovoljnem stanovanju. Lahko si mislite, kako je prebledel, ko je neke nedelje stopil na prižnico in v prvi vrsti zapazil sedeti nekdanjega tovariša iz zapora. Pridigar je vzel v roke sveto pismo, ostro pogledal svojega nekdanjega sotrpina in slavnostno dejal: »Danes bom govoril o besedah Jobovih, odstavek 4., 40. vrsta, ki se glasi: Ti, ki gledajo name, pa me poznajo in se kljub temu ne brigajo zame, za te se bom jaz pobrigal kasneje.«

Nova francoska križarka

Te dni so spustili v morje novo veliko francosko križarko »Gloire«. Nova križarka je ena izmed vojnih ladij, ki jih grade po pomorskem programu iz leta 1932. Graditi so jo začeli novembra 1933. Ta serija vsebuje šest križark, vsaka po 7.700 ton. Dolge so po 190,5 m, široke 17,5 m, v vodo segajo 5,28 m, srednja hitrost jim je pa 32 vozlov. Oborožene so z devetimi topovi kalibra 192 mm.

Nove hiše na Erjavčevi cesti

Odkar je Gradišče regulirano in razširjena ozka cesta, je vsak dan bolj čudno, da še ni zazidana Erjavčeva cesta, ki vendar leži v najlepšem delu sredi mesta. Ker je padel v vodo projekt zazidave Polakovega vrta, ko bi bile med Nunsko ulico in Erjavčevo cesto kar na njem zrasle dve vrsti vil, moramo tem bolj pozdraviti, da so že pričeli na drugi strani Erjavčeve ceste kopati temelje za trinadstropno hišo ge. Vide dr. Novakove, vse je pa tudi že pripravljeno za zidanje še dveh hiš. Že čez dva meseca bodo vse tri trinadstropne hiše pod streho in bo ostala prazna samo še ena parcela do Bahovčeve vile.

Na oglu Igriške ulice in Erjavčeve ceste bodo pričeli graditi trinadstropno hišo odvetnika dr. Frica Lukmana. Od sedanje ograje na Igriški ulici bo hiša odmaknjena za 5 m, a na Erjavčevi cesti se bodo vse tri hiše umaknile za 4 m. Ogel bo lepo zaokrožen in bo tudi v strnjem sistemu zazidana cesta dobila prav prijazno lice, ker bodo pred vsimi tremi hišami vrtovi z nizkimi nasadi. Hiša dr. Frica Lukmana bo imela 34 m cestne fronte, zazidanega sveta bo pa 325 kv m, razen tega bo pa imela dvorišče. V vsaki etaži trinadstropne hiše bo po dvoje dvosobnih in eno štirisobno stanovanje.

Nje se bo tiščala trinadstropna hiša Franca Lukmana z 21 m dolgo fronto in 270 kv m zazidane ploskve. V vsaki etaži bo imela po dvoje dvosobnih stanovanj.

Hiša soproge bivšega ministra ge. Vide dr. Novakove bo imela proti cesti 19 m dolgo pročelje ter bo zazidanih 230 kv m stavbišča. Hiša bo imela tri nadstropja, deloma pa le dve ter 5 dvosobnih in eno trosobno stanovanje, razen tega pa tudi še eno stanovanje za samca.

V vseh hišah bo seveda ves sodobni komfort, vendar pa brez luksuza. Po vseh stanovanjih bodo praktični kombinirani štedilniki za kurjavo s plinom ali pa s premogom in drvni. Vse tri hiše bo zidala Stavbna družba po lastnih načrtih. Zunanost bo po modernih

principih arhitekture preprosta, vendar pa prikupna. Naše občinstvo bo gotovo zidanje novih hiš pozdravilo, saj z njimi dobimo v glavnem samo dvosobna stanovanja, ki jih v središču mesta najbolj primanjkuje.

= Sport =

Velike strelške tekme

Ljubljansko strelško okrožje priredi s Slovenskim lovskim društvom, podružnica Ljubljana, dne 5. in 6. oktobra na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti pod pokroviteljstvom komandanta dravske divizijske oblasti g. div. generala Nedeljčevića Petra veliko združeno strelško tekmovalje.

Strelško tekmovalje na tarče Strelskega okrožja Ljubljana se vrši v soboto 5. oktobra od 8. do 12. in od 14. do 17.30 ure ter v nedeljo 6. oktobra od 8. do 12. in od 13. do 17. ure. — Strelško tekmovalje na lovske tarče Slovenskega lovškega društva, podružnica Ljubljana, pa se vrši samo v nedeljo 6. oktobra od 8. do 12. in od 13. do 17. ure. Svečan sprejem zastopnikov oblasti in častnih gostov bo v nedeljo 6. oktobra ob 9. uri na strelišču. Razglasitev uspehov streljanja in razdelitev nagrad bo v nedeljo 6. oktobra ob 20.30 uri. Kraj razglasitev se bo naznanil na strelišču.

Te tekme bodo prve, pri katerih nastopijo skupno vsa slovenska društva in organizacije, ki goje strelško vežbanje in tekmovalje, tako da se po številu prijav in vseh krajev Dravske banovine obeta izredno velika udeležba in s tem pač velika medsebojna konkurenca tekmovalcev. Največja udeležba se pričakuje pri tekmovalju ekip podeželskih strelskih dručin, saj je v strelskem okrožju Ljubljana včlanjenih nad 140 strelskih dručin, od katerih bo večina poslala svoje najboljše strelce v borbo za dosego prvenstva in krasnega prehodnega darila. Velika pa bo borba tudi na ostalih tarčah strelskega okrožja, tako na mladinskih, damskih in splošnih malokaliberskih tarčah, kakor tudi na zmagovalni, splošni, revolverski in tarči hitrega streljanja. Za te tarče je določenih nad 40 dragocenih daril in 54 diplom. Med temi bo najbolj vidno dragoceno darilo bana Dravske banovine Marka Natlačena, ki je s poklonitvijo darila, kakor tudi z nadvse ljubeznivim sprejemom deputacije strelcev in lovcev pokazal visoko razumevanje za gojitev strelskega vežbanja med našim narodom. Krasno darilo je poklonil tudi pokrovitelj tekmovalj komandant dravske divizijske oblasti g. div. general Nedeljčević Peter, dalje mestna občina Ljubljana in večje število vodilnih slovenskih industrij. Zanimivo bo tudi tekmovalje na tarči našega najstarejšega strelskega društva Ostrostrelcev s posebno za to določenimi priznanimi puškami.

Pri tekmovalju na lovskih tarčah pa se ne pričakuje nič manjša udeležba, saj so ravno lovci najbolj pogrešali strelska vežbanja in je to tekmovalje po 5letnem presledku prvo, kjer nastopijo združeno z drugimi strelskimi društvi. Posebno zanimivo bo tekmovalje na leteče golobe, na katero so se prijavili naši najboljši strelci, ki so že ponovno zastopali naš strelski sport na mednarodnih tekmah. Največja pa bo udeležba naših strelcev pri streljanju s kroglo na srnjaka in divjo kozo, saj so naši lovci znani po celi državi kot najboljši lovski strelci s kroglo. Glavna pa bo borba za dosego krasnega prehodnega darila Slovenskega lovškega društva in dosego naslova »Najboljšega strelca Slovenskega lovškega društva za leto 1935«.

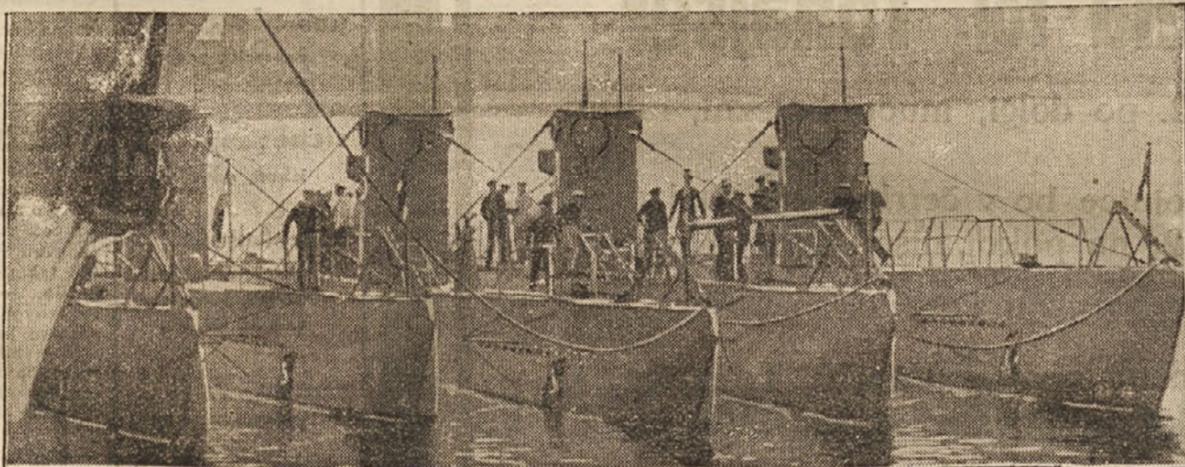
Važno za lovce je tudi dejstvo, da je vodstvo tekme radi velikega števila krasnih daril, ki so mu na razpolago, ta darila na posamezne tarče tako razdelilo, da bo tudi manj izvežbanim strelcem dana možnost, priboriti si dragocen in lep spomin.

Kljub pričakovani veliki udeležbi ne bo nikakega trenja in nerada, ker je poskrbljeno, da bo vsak tekmovalc popolnoma nemoteno na vsaki tarči odstreljal svoje serije po vrstnem redu, kakor se prijavi.

Nogomet kamniške grupe

Prvenstvene tekme kamniške grupe, v kateri tekmujejo klubi Disk in Domžale in Domžal. Kamnik, Mengeš in Radomlje, so prinesle v prvih dveh kolih naslednje rezultate. Disk je v lepi igri, kateri je prisostvovalo veliko število gledalcev, premagal lokalnega rivala Domžale z rezultatom 3:0 (1:0). Zmaga Diska je bila sicer zaslužena, vendar pa je porazu Domžal predvsem vzrok neodločnost domžalskega napada, ki ni znal izrabiti številnih zreljih šans pred golom. Mengeš je prvo tekmo brez boja prepustil Radomljam, ki beležijo 3:0 v svojo korist. V drugem kolu so Domžale premagale Kamnik s 4:2 (0:2). Kamničani, ki so prvi polčas odločili z 2:0 v svojo korist, so kasneje popustili in dobro razpoloženi domžalski napad je brez posebnih naporov zabil 4 gole. En gol je prav za prav neveljaven, ker je bila žoga že prej v avtu. S sodnikom v tej tekmi nismo mogli biti zadovoljni. Disk je odigral svojo drugo tekmo v Mengšani in zmagal z olimpijsko razliko 7:0. Mengšani niso mogli biti kos dobro vigranemu Disku, ki vodi zdaj s štirimi točkami pred Radomljani in Domžalami, ki imata vsak po 2 točki. Kamnik in Mengeš, ki dozdaj še nimata točke, bosta odigrala tekmo prihodnjo nedeljo v Kamniku na novem kamniškem igrišču, ki bo takrat slovesno otvorjeno.

Čitajte in razširjajte »Glas naroda«!

V službo nemške vojne mornarice so slovesno uvrstili te dni v Kielu prvo frontno podmorniško flotiljo, obstoječo iz podmornic U7, U8, U9, U10, U11 in U12. Flotiljo so krstili po nemškem junaku Wediddigenu, ki je padel med svetovno vojno v pomorski bitki z Angleži